

Identifikace dalších směrů rozvoje mikroregionu Hornolidečsko v programovacím období 2014 - 2020

Veronika Šerá

Bakalářská práce
2015

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika Šerá**
Osobní číslo: **M12400**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Identifikace dalších směrů rozvoje mikroregionu
Hornolidečsko v programovacím období 2014–2020**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Představte teoretické aspekty regionální politiky ve vztahu k rozvoji rurálních periferních regionů.
- Popište způsob čerpání dotací ze strukturálních fondů EU v ČR v letech 2007–2013.

II. Praktická část

- Podejte socioekonomickou charakteristiku mikroregionu Hornolidečsko.
- Proveďte evaluaci využití dotací v programovacím období 2007–2013 v mikroregionu Hornolidečsko.
- Zpracujte návrhy pro rozvoj mikroregionu Hornolidečsko s využitím dotací v rámci programovacího období 2014–2020.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, 342 s. ISBN 978-80-246-1974-3.
COPUS, Andrew K. and Philomena de LIMA. Territorial cohesion in rural Europe: the relational turn in rural development. 1st ed. Abingdon, Oxon: Routledge, 2015, 254 p. ISBN 978-0-415-85950-9.
PAVLÍK, Marek. Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti. 1. vyd. Praha: Grada, 2014, 160 s. ISBN 978-80-247-5256-3.
PROVAZNIKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., aktual. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
TAUER, Vladimír, Helena ZEMÁNKOVÁ a Jana ŠUBRTOVÁ. Získejte dotace z fondů EU: tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem: metodika, pravidla, návody. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2009, 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3.

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: **16. února 2015**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2015**

Ve Zlíně dne 16. února 2015

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s příjím-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 11.5. 2015

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Předmětem bakalářské práce s názvem Identifikace dalších směrů rozvoje mikroregionu Hornolidečsko v programovacím období 2014 – 2020 je zpracování návrhů pro rozvoj mikroregionu Hornolidečsko s využitím dotací ze strukturálních fondů Evropské unie. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou vysvětleny základní pojmy regionální politiky ČR a strukturální politiky EU se zaměřením na strukturální fondy a jejich využití pro regionální rozvoj. Praktická část obsahuje socioekonomickou charakteristiku Hornolidečska, evaluaci využití dotací v programovacím období 2007-2013 a SWOT analýzu. Na základě analýzy jsou navrženy cíle a opatření pro rozvoj mikroregionu Hornolidečsko v programovacím období 2014-2020.

Klíčová slova: regionální politika, strukturální politiky EU, mikroregion, Hornolidečsko, SWOT analýza

ABSTRACT

The subject of this bachelor thesis titled The identification of further directions of the development in the microregion Hornolidečsko in the programming period 2014 - 2020 is the processing of proposals for the development in the microregion Hornolidečsko using subsidies from the structural funds of the European Union. The thesis is divided into theoretical and practical part. The theoretical part explains the basic concepts of regional policy of the Czech Republic and structural policy of the EU with focusing on the structural funds and their utilization for the regional development. The practical part includes a socio-economic characteristic of the Hornolidečsko, evaluation of the use of subsidies in the programming period 2007-2013 and SWOT analysis. Based on the analysis there are suggested objectives and measures for the development of the microregion Hornolidečsko in the programming period 2014-2020.

Keywords: regional policy, structural policy of the European Union, microregion, Hornolidečsko, SWOT analysis

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucímu práce RNDr. Pavlu Bednářovi, Ph. D. za jeho cenné rady a odborné připomínky, které mi poskytl během zpracování bakalářské práce. Také bych ráda poděkovala Karlu Matušovi, Josefu Daňkovi, Ing. Stanislavu Petříkovi a Ing. Adamu Pavlíkovi za poskytnuté informace. Také děkuji svým rodičům, sourozencům, přátelům a příteli za jejich podporu při studiu.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A POUŽITÉ METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 REGION A REGIONALIZACE	13
1.1 REGIONY NUTS	14
1.2 REGIONÁLNÍ POLITIKA ČR	15
1.2.1 Historie	16
1.3 ROZVOJ VENKOVA A PERIFERNÍCH REGIONŮ	17
2 STRUKTURÁLNÍ POLITIKA EU	20
2.1 EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ (ERDF)	20
2.2 EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND (ESF)	21
2.3 FOND SOUDRŽNOSTI (FS)	21
2.4 EVROPSKÝ ZEMĚDĚLSKÝ FOND PRO ROZVOJ VENKOVA (EAFRD)	22
2.5 EVROPSKÝ NÁMOŘNÍ A RYBÁŘSKÝ FOND (EMFF)	23
2.6 PROGRAMOVACÍ OBDOBÍ 2007 - 2013	23
2.6.1 Cíl Konvergence.....	23
2.6.2 Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	24
2.6.3 Cíl Evropská územní spolupráce.....	25
2.7 PROGRAMOVACÍ OBDOBÍ 2014 – 2020	26
2.7.1 Operační programy 2014 – 2020.....	27
3 SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA EU	29
3.1 CÍLE A PRINCIPY SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	31
4 SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKO	32
4.1 PŘÍRODNÍ PODMÍNKY	33
4.2 OBYVATELSTVO	33
4.3 DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA.....	36
4.4 CESTOVNÍ RUCH	39
4.4.1 Přírodní a kulturní atraktivity.....	40
4.4.2 Ubytovací kapacity a jejich využití.....	41
4.5 HOSPODÁŘSTVÍ	42
4.6 KULTURA	43
4.7 ŠKOLSTVÍ, ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE	44
5 EVALUACE VYUŽITÍ DOTACÍ V PROGRAMOVACÍM OBDOBÍ 2007-2013 V MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKO	46
6 IDENTIFIKACE SMĚRŮ ROZVOJE MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKA V PROGRAMOVACÍM OBDOBÍ 2014-2020	50
6.1 SWOT ANALÝZA	52
7 NÁVRHY PRO ROZVOJ MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKO V PROGRAMOVACÍM OBDOBÍ 2014-2020	56

7.1	PODPORA PODNIKÁNÍ	56
7.2	PODPORA ROZVOJE ŽIVOTA V OBCÍCH A OBČANSKÁ VYBAVENOST.....	56
7.3	PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU	57
ZÁVĚR	59	
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	61	
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	65	
SEZNAM OBRÁZKŮ	66	
SEZNAM TABULEK	67	
SEZNAM GRAFŮ	68	
SEZNAM PŘÍLOH	69	

ÚVOD

V dnešní době se do popředí zájmu dostává regionální politika ve snaze vyřešit problémy v oblasti meziregionálních rozdílů. Zaměřuje se především na oblast rozvoje venkova a periferních regionů.

Regionální politika ČR navazuje na Strukturální politiku EU, která se snaží tyto problémy vyřešit pomocí operačních programů a finanční podpory ze strukturálních fondů Evropské unie. Hlavním cílem strukturální politiky je zajistit trvale udržitelný rozvoj především v méně rozvinutých oblastech členských států EU.

V České republice je tato podpora realizována pomocí Programu rozvoje venkova ČR, který je vždy vytvořen na určité programovací období, v současné době je Program rozvoje venkova sestaven na programovací období 2014-2020 vytvořen ministerstvem zemědělství ČR.

Mikroregion Hornolidečsko je typicky venkovský region nacházející se u hranic se Slovenskou republikou. Na území mikroregionu funguje místní akční skupina Hornolidečsko, která se zaměřuje na rozvoj členských obcí ve spolupráci s místními podnikateli a neziskovými organizacemi.

Cíle rozvoje mikroregionu Hornolidečsko jsou naplňovány pomocí projektů spolufinancovaných ze strukturálních fondů EU v rámci jednotlivých operačních programů. V programovacím období 2007-2013 byly projekty financovány zejména v rámci programu LEADER IV.

Dnes jsou projekty pro rozvoj realizovány na základě strategických plánů jednotlivých obcí a na základě strategie MAS Hornolidečska v programovacím období 2014-2020. V rámci těchto strategií jsou definovány jednotlivé cíle rozvoje. Hlavní cíle se zaměřují především na rozvoj konkurenceschopnosti lokálních podniků a podporu regionálních produktů, zvýšení atraktivnosti regionu pro rozvoj cestovního ruchu a také se soustředí na zlepšení kvality života obyvatel a zlepšení občanské vybavenosti obcí.

CÍLE A POUŽITÉ METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Bakalářská práce se věnuje rozvoji mikroregionu Hornolidečsko. Hlavním cílem je identifikovat směry dalšího rozvoje v mikroregionu v letech 2014-2020, zejména v oblastech podnikání, cestovního ruchu, služeb a kultury.

Jako první je teoretická část, kde je podrobně rozebrána regionální politika ČR a strukturální politiku EU, včetně jednotlivých strukturálních fondů a programovacích období 2007-2013 a 2014-2020. Při zpracování teoretické části byla využita metoda kritické rešerše, která podává teoretické aspekty regionální politiky a způsoby čerpání dotací ze strukturálních fondů EU.

V praktické části bakalářské práce je jedním z dílčích cílů přiblížit mikroregion Hornolidečsko pomocí socioekonomické charakteristiky mikroregionu. Pro zpracování tabulek a grafů o obyvatelstvu v mikroregionu byla využita data z Českého statistického úřadu a data z aktuální verze rozpracované strategie MAS Hornolidečska na období 2014-2020. Za účelem znázornění vývoje počtu obyvatel mikroregionu Hornolidečska v letech 1991-2014 byla zpracována tabulka a v ní bylo využito barevných škál podmíněného formátování pro zvýraznění poklesu a nárůstu počtu obyvatel, kdy podmíněné formátování bylo zpracováno za každou obec zvlášť. Také byl vypočítán bazický index pro jednotlivé obce se srovnáním let 1991 a 2014. Vzorec bazického indexu je $\frac{\text{počet obyvatel v roce 2014}}{\text{počet obyvatel v roce 1991}} * \%.$

Pro dílčí cíl zpracování evaluace využití dotací ze strukturálních fondů EU v programovacím období 2007-2013 v mikroregionu Hornolidečsko byl vytvořen kruhový diagram a také skládané pruhové grafy, kde je hodnoceno zastoupení operačních programů využitých pro financování realizovaných projektů, množství čerpaných dotací v jednotlivých obcích mikroregionu Hornolidečsko, a to jak celkové částky, tak i v přepočtu na obyvatele. Dále pak je hodnoceno využití dotací z hlediska obsahového, kde je vymezeno 6 oblastí rozvoje: cestovní ruch, kulturní infrastruktura, sportovní infrastruktura, bezpečnost, podpora podnikání a ostatní služby.

Dalším dílčím cílem je identifikace dalších směrů rozvoje v mikroregionu Hornolidečsko v programovacím období 2014-2020. V rámci identifikace dalších směrů rozvoje byla použita metoda dotazování, kdy byl připraven strukturovaný rozhovor, se kterým byli osloveni zástupci obcí a zástupci MAS Hornolidečska. Odpovědi na otázky od jednotlivých respondentů byly dále zpracovány a doplněny vlastním komentářem. U strukturovaného rozhovo-

voru dle Kozla (2006, s. 142-145) jsou otázky pevně stanoveny a je dodrženo i jejich pořadí. Výhodou strukturovaného rozhovoru je poměrně rychlý způsob získání dobře srovnatelných údajů a zjištění více názorů a postojů k dané problematice.

Pro identifikaci dalších směrů rozvoje Hornolidečska byla rovněž na základě získaných odpovědí na připravené otázky a na základě dalších informací zpracována SWOT analýza. SWOT analýza je dle Jakubíkové (2013, s. 103) jednou z často využívaných marketingových strategií, protože nabízí komplexní přehled o současné situaci. Vymezuje vnitřní atributy prostředí, což jsou silné a slabé stránky, a ty pak porovnává s hlavními vnějšími vlivy, tedy příležitostmi a hrozbami.

Závěrečným cílem je využití klasifikace návrhů pro rozvoj mikroregionu Hornolidečsko v programovacím období 2014-2020 s využitím dotací ze strukturálních fondů EU. Návrhy jsou rozčleněny do 3 kategorií: podpora podnikání, podpora rozvoje života v obcích a občanská vybavenost a podpora cestovního ruchu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 REGION A REGIONALIZACE

Tato kapitola se věnuje problematice regionu, regionalizace a regionální politiky. Problémem je, že region je v různých publikacích definován různým způsobem a v zásadě se dá říct, že žádnou z definic nelze považovat za obecně platnou.

Čadil (2010, s. 1) nicméně poukazuje na to, že společným znakem různých definic je to, že region je určitá geografická oblast a jsme schopni na tuto oblast nahlížet jako na jeden celek.

Podle zákona č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje (Česko, 2000) "se regionem rozumí územní celek vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován podle tohoto zákona."

Na definici regionu můžeme také nahlížet z hlediska geografického jako Kadeřábková a kol. (2008, s. 63), kdy region chápeme jako rozdělení zemského povrchu podle společných znaků. V podstatě se tato definice opírá o myšlenku tzv. přirozeného rozdělení, které spočívá v přírodních a geografických podmínkách. Ve starších publikacích najdeme obecnější definici, kterou nabízí například Matoušková (2000, s. 15) a ta říká, že region je jakýkoliv územní celek, který je vymezen na základě společných znaků pro určitý účel, jako je například společná administrativa nebo ekonomické zájmy.

Způsob jakým je region vymezen se nazývá regionalizace. Existují dva způsoby vymezení regionů. První způsob je vytyčení regionu jako území, které se vyznačuje určitými společnými znaky, jako jsou například HDP, míra nezaměstnanosti, velikost regionu, atd. Obvykle se jedná o administrativně vymezené regiony, u kterých je základním znakem společná samospráva. Z pohledu administrativního tak můžeme za regiony považovat například kraje, v širším měřítku z pohledu EU i státy. Druhým způsobem vymezení je tzv. funkční region, jehož vymezení je založeno na intenzitě ekonomických vazeb mezi jednotlivými subjekty. (Čadil, 2010, s. 2)

Čadil (2010, s. 4) dále také říká, že speciálním případem funkčního regionu je tzv. spádový (nodální) region, kde v rámci regionu existuje jedno centrální místo, na které má okolní periferie silné ekonomické vazby, ale v podstatě je brána jako ekonomicky slabší oblast. Tím, že existují také rozdíly v rámci regionu, může dojít k chybám při interpretaci průměr-

ných dat pro určité části regionu, zejména pokud sledované znaky nejsou rozloženy v regionu rovnoměrně.

1.1 Regiony NUTS

Problematika členění regionů je také jedním z témat regionální politiky celé Evropské unie. Účelem jednotného rozdělování regionů v EU je snaha zajistit v jednotlivých členských státech srovnatelné územní celky. Boháčková a Hrabánková (2009, s. 89 - 91) uvádí, že regiony v rámci strukturální politiky Evropské unie se rozčleňují do několika úrovní tzv. systematických územních statistických jednotek NUTS (Nomenclature Unit of Territorial Statistics). Tato klasifikace se používá pro porovnávání statistických jednotek (např. míra nezaměstnanosti apod.) pro sociální a ekonomické analýzy. Zároveň slouží k posuzování míry čerpání ze strukturálních fondů EU na podporu regionální politiky a regionálního rozvoje.

Kadeřábková a kol. (2008, s. 79) prezentuje rozdělení jednotek NUTS takto:

- NUTS 1 - do této skupiny jsou zařazeny velké oblasti o populační velikosti zhruba 3 - 7 milionů obyvatel. Některé velké země se mohou dělit na několik makroregionů NUTS 1, nebo je za jednotku NUTS 1 považovaná celá země, např. celá Česká republika spadá do kategorie NUTS 1.
- NUTS 2 - jedná se o jednotku řádově nižší. Populační velikost území se pohybuje v rozmezí 800 000 - 3 miliony obyvatel. V ČR do NUTS 2 spadají tzv. regiony soudržnosti, které vznikly spojením několika krajů, protože některé kraje České republiky jako např. Karlovarský či Liberecký jsou příliš malé na to, aby splnily podmínku počtu obyvatel NUTS 2.
- NUTS 3 - z hlediska počtu obyvatel se jednotky NUTS 3 pohybují v rozmezí 150 000 - 800 000 obyvatel. Jedná se o územně správní regiony na úrovni krajů. V ČR se do NUTS 3 řadí 14 krajů.
- (NUTS 4) LAU 1 - jedná se o malou územní jednotku na úrovni okresů a mikroregionů. Česká Republika do LAU 1 přiřazuje 77 okresů.
- (NUTS 5) LAU 2 - jde o nejnižší územní jednotku na úrovni obcí, kterých má Česká Republika zhruba 6260.

1.2 Regionální politika ČR

Tato podkapitola pojednává o regionální politice, což je v dnešní době jedna z nejvíce diskutovaných politik, která se dostává v České republice do popředí zájmu. Kadeřábková a kol. (2008, s. 100) definuje regionální politiku jako soubor politických nástrojů, které slouží k odstraňování nebo zmírnění ekonomických a sociálních rozdílů mezi regiony.

V České republice má oblast regionální politiky na starosti Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). MMR má za úkol vytvářet a uvádět do praxe strategické dokumenty poskytující pomoc prostřednictvím řady podpůrných programů pro regionální rozvoj. Hlavním cílem regionální politiky je snižování meziregionálních rozdílů a zaměřuje se také na podporu soudržnosti a konkurenceschopnosti regionů, zároveň nabízí pomoc pro oblasti postižené živelnou pohromou.

Ministerstvo pro místní rozvoj (©2015) v současné době uvádí za základní dokument regionální politiky Strategii regionálního rozvoje České republiky pro období 2014-2020, která byla schválena usnesením vlády dne 15. 5. 2013. Úkolem této strategie je zabezpečit provázanost národní regionální politiky s regionální politikou Evropské unie. Rozvojové programy regionů jsou financovány ze státních zdrojů a ze zdrojů Evropské unie.

Zákon č. 248/2000 Sb., O podpoře regionálního rozvoje (Česko, 2000) stanovuje cíle regionální politiky, toto jsou hlavní z nich:

- rozvoj podnikání,
- rozvoj lidských zdrojů, podpora rekvalifikace a vzdělávání,
- výzkum a technologický vývoj přispívající k rozvoji regionu,
- podpora atraktivnosti regionu a rozvoj cestovního ruchu,
- zlepšování infrastruktury a další dopravní obslužnosti v regionu,
- rozvoj služeb s cílem uspokojování potřeb občanů,
- ochrana životního prostředí.

V regionální politice lze vymezit čtyři základní motivy, které vedly k jejímu vzniku, a to jsou ekonomické, sociální, politické a ekologické motivy.

Nejvíce se regionální politika zaměřuje na ekonomické motivy. Je všeobecně známo, že problémové oblasti trpí vysokou mírou nezaměstnanosti. Dříve se regionální politika snaži-

la motivovat pracovní sílu k přesunu za prací do regionů s vysokou nabídkou pracovních příležitosti, dnes je tendence opačná. Regionální politika se snaží o vytváření nových pracovních příležitostí v regionech s vysokou nezaměstnaností. Požadavkem regionální politiky je, aby u všech regionů došlo k optimálnímu rozmístění firem, s čímž souvisí i optimální rozmístění obyvatelstva. Což je důležité hlavně proto, aby nedocházelo k přelidnění ve vysoce urbanizovaných oblastech, kde je vysoká koncentrace ekonomických činností.

Problém nezaměstnanosti není jen problémem z pohledu ekonomického, ale také sociálního. Ze sociálního hlediska je zapotřebí regionální politiky, aby se zajistila práce pro každého a také aby nedocházelo k příliš velké diferenciaci rozdělení příjmů u jednotlivých regionů.

Za ekologický faktor vzniku regionální politiky je považována snaha o udržení popřípadě zlepšování kvalitního životního prostředí. Ekologické tendence v regionální politice se začaly prosazovat až na počátku 70. let 20. století.

Posledním ze čtyř motivů jsou politické motivy, které ovšem úzce souvisí se všemi ostatními faktory. Politické faktory se dostávají do popředí zejména v období voleb. V těchto obdobích se ukazují rozdílné preference v prosperujících a v méně rozvinutých regionech.

(Kadeřábková a kol., 2008, s. 104 - 105)

1.2.1 Historie

Obecně má regionální politika dlouholetou historii a tradici. V některých zemích se však rozvinula teprve nedávno. Dle Kadeřábkové a kol. (2008, s. 101 - 102) je za zemi, ve které vznikla regionální politika, považována Velká Británie. Zde se ve 30. letech 20. století jako následek hospodářské krize prohloubily sociální a ekonomické rozdíly jednotlivých regionů natolik, že hrozila řada politických konfliktů. Z tohoto důvodu byl ve Velké Británii v roce 1934 přijat zákon o speciálních územích, který se zaměřil na pomoc problémových regionů. Jednalo se v té době o první regionálně orientovanou legislativu.

Postupně došlo k rozšiřování regionální politiky do dalších zemí a to zejména po 2. světové válce. Nejprve se rozšířila do Itálie a Francie, poté ve 40. - 50. letech 20. století se regionální politika rozvinula ve všech západních zemích. Francie se zaměřovala na podporu rozvoje infrastruktury v problémových územích, Německo zase na restrukturalizaci starých průmyslových regionů a například Skandinávské země soustředily svoji regionální politiku na problematiku málo zalidněných oblastí za polárním kruhem. V postkomunistických

zemích došlo k rozvoji regionální politiky až v 80. a 90. letech 20. století, kdy musely tyto země řešit problémy regionálních rozdílů vzniklých na základě přechodu k tržní ekonomice.

Blažek a Uhlíř (2011, s. 7 - 9) poukazují na to, že ani v České republice nemá regionální politika a regionální rozvoj příliš velkou tradici, do popředí zájmu se dostává teprve až v 90. letech 20. století. Jedním z důvodů pro malý zájem o regionální politiku byl převažující socialistický názor, že se jedná o nežádoucí formu intervence státu do ekonomiky. Přitom už při vzniku Československa v roce 1918 byly patrné rozdíly mezi jednotlivými regiony.

Na základě regionálního průzkumu byly vytvořeny mnohé strategie lokálního a regionálního rozvoje. Dalším významným důvodem pro narůstající zájem o regionální politiku nastal samozřejmě po vstupu České republiky do Evropské unie, kde je na regionální politiku a regionální rozvoj kladem zvláštní důraz, zejména na politiku sociální, hospodářské a teritoriální soudržnosti.

1.3 Rozvoj venkova a periferních regionů

Jedním z hlavních úkolů regionální politiky je podporovat rozvoj zejména periferních regionů, malých obcí a venkova. V případě ČR je tento úkol dvojnásobně významný, jelikož počet malých měst a obcí je v České republice vysoce nadprůměrný. Z členských zemí EU je Česká Republika na prvním místě v počtu obcí na počet obyvatel.

Bernard (2011, s. 17) uvádí, že venkovské obce tvoří 70 - 80 % rozlohy ČR a žije v nich pouze asi čtvrtina obyvatel ČR (26,3 %). Tato čísla však nejsou jednoznačná z důvodu neustálého regionálního vývoje a nepřesného vymezení, co je vlastně venkovskou oblastí.

Neexistuje žádná obecně platná definice venkova. Naopak existuje celá řada různých teorií, co je vlastně považováno za venkovskou oblast. Například Copus a Lima (2015, s. 10) v nejobecnější rovině za venkov považují všechny vesnice a malá až střední města vyskytující se na periferiích regionů. Oproti nim stojí metropolitní oblasti v centru regionu.

Naopak podle Bernarda (2011, s. 19) se venkov vymezuje na základě různých charakteristik sociálně geografické povahy. Přístupy k tomu, které z charakteristik považovat za nejvíce zásadní, se mohou lišit na základě potřeb prováděné analýzy. Obecně se však nejčastěji využívají pro vymezení venkovské obce či celého venkovského regionu data počtu obyvatel a hustoty obyvatelstva, dále pak populační vývoj, vzdálenost od městských center nebo také podíl bytů a rodinných domů v obci.

U Bernarda (2011, s. 16 - 17) najdeme také informaci o Spolku pro obnovu venkova založeného v roce 1993, který se zabývá plánováním strategií rozvoje venkova, například je hlavním organizátorem při velmi propagovaném projektu Vesnice roku. Jako členové EU využívá Česká republika pro rozvoj venkovských oblastí dotační programy ze strukturálních fondů EU.

Evropská unie považuje rozvoj periferních regionů a venkova za jeden z hlavních cílů strukturální politiky EU, jelikož podle Baldwina a Wyplosze (2013, s. 253) zabírají periferní regiony 65 % rozlohy EU. Žije zde 40 % obyvatel a pouze 20 % ekonomických aktivit je soustředěno v těchto oblastech.

V rámci regionální integrace se jednotlivá regionální seskupení prolínají a provazují. Tento proces se nazývá subregionalismus a mívá různá vymezení. Například to mohou být periferní regiony spolupracující uvnitř státu nebo se může jednat o příhraniční spolupráci mezi regiony různých států. Zde jsou jako periferní regiony vymezeny příhraniční oblasti. (Cihelková a kol., 2008, s. 18)

Jak říká Pavlík (2014, s. 22 - 23), základním dokumentem pro správné a efektivní řízení regionu je strategický plán rozvoje, který sestavuje sama samospráva obce, sdružení obcí nebo místních akčních skupin ve spolupráci s úřady a organizacemi. Strategický plán rozvoje neboli rozvojový program jasně stanovuje, jaké kroky budou provedeny pro zlepšení kvality života v jednotlivých obcích a spokojenosti občanů.

Pavlík (2014, s. 24) vymezuje tyto klíčové prvky evaluace strategického plánu rozvoje:

- Přiměřenost - zda vytyčené cíle stávajícího strategického plánu jsou stále aktuální a potřebné s ohledem na rozvojové oblasti.
- Účelnost - zda a za jakých podmínek může být dosaženo cílů formulovaných ve stávající strategii.
- Efektivita - poměr mezi vstupy a výstupy; poměruje náklady investované do aktivit s dosaženou skutečností.
- Dopad - souvislosti působení hodnocené aktivity; sleduje změny, ke kterým došlo, ať už jde o změny přímé nebo nepřímé, zamýšlené nebo nezamýšlené, pozitivní nebo negativní.

- Udržitelnost - rozsah, v jakém jsou výsledky a výstupy strategie trvalé."

Dalším důležitým strategickým dokumentem je Program rozvoje venkova, jenž je vytvořený vždy na aktuální programové období ministerstvem zemědělství ČR. Provazníková (2009, s. 177) udává jako hlavní cíl Programu rozvoje venkova zajištění trvale udržitelného rozvoje venkovských oblastí. Tento rozvoj zajišťuje pomocí finančních prostředků z fondů EU, jak bude podrobněji popsáno v následující kapitole. Podpora z Programu rozvoje venkova je poskytována zemědělcům, lokálním podnikatelům, neziskovým organizacím, spolkům a sdružením fungujícím na území venkovských obcí a také samotným obcím.

Program rozvoje venkova je v současné době sestaven na programovací období 2014-2020 v souladu se strategií Evropa 2020. Jak uvádí Státní zemědělský intervenční fond (©2013), je podpora rozvoje venkova stanovena na základě prioritních os platných pro celou EU a na jejich základě jsou stanovena opatření pro naplnění cílů prioritních os.

Mezi hlavní cíle Programu rozvoje venkova 2014-2020 dle Státního zemědělského intervenčního fondu (©2013) spadá:

- Podpora zemědělství a lesnictví ve venkovských oblastech.
- Podpora zemědělské konkurenceschopnosti a regionálních produktů včetně jejich uvádění na trh.
- Obnova, zachování a zlepšení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím.
- Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a nezaměstnanosti ve venkovských oblastech.
- Podpora hospodářského rozvoje periferních oblastí.

2 STRUKTURÁLNÍ POLITIKA EU

Regionální politika v ČR se plně rozvinula až po vstupu České republiky do Evropské unie. Bylo tomu tak, protože regionální politika úzce souvisí a navazuje na strukturální politiku EU, neboli Evropskou politiku soudržnosti, proto je třeba se jí také podrobněji věnovat.

Jak můžeme najít u Tauera, Zemánkové a Šubrtové (2009, s. 17), mezi hlavní nástroje strukturální politiky Evropské unie patří strukturální fondy. Ty byly postupně vytvořeny jako nástroj ke snižování sociálních a ekonomických rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony. Slouží k rozdělování finančních prostředků mezi různé úrovně regionů.

Porvazníková (2009, s. 147) uvádí, že ze strukturálních fondů EU jsou finanční prostředky čerpány pomocí transferů neboli dotací. Ty mohou mít charakter běžných dotací (dotace na běžný provoz) nebo neúčelových investičních dotací, ale většinou se jedná o dotace přísně účelové. Je tedy přesně vymezen konkrétní cíl a použití finančních prostředků je přesně určeno a nelze tyto dotace využít na něco jiného.

V současné době Česká republika využívá pro svou regionální politiku dotací z následujících strukturálních fondů (které pak dále budou podrobněji rozebrány):

- Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)
- Evropský sociální fond (ESF)
- Fond soudržnosti (FS)
- Evropský sociální fond pro rozvoj venkova (EAFRD)
- Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)

2.1 Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)

ERDF byl zřízen nařízením Rady Evropské unie již v roce 1972 se záměrem podpory hospodářství v zaostalejších regionech a snižování ekonomických rozdílů mezi regiony. Založení fondu, který by zmírnil regionální disparity, byl nutnou součástí pro vznik společné hospodářské a měnové unie.

(Boháčková a Hrabánková, 2009, s. 110)

Tento fond se podle Tauera, Zemánkové a Šubrtové (2009, s. 18) zaměřuje na investiční projekty, podporu výstavby silnic a železnic, podporu malého a středního podnikání, rekonstrukci kulturních památek, elektronizaci veřejné správy, podporu zaměstnanosti apod.

Evropský fond pro regionální rozvoj hraje velkou roli při financování cílů v jednotlivých programových a rozpočtových obdobích. Například v minulém programovacím období 2007-2013 byly z ERDF financovány všechny tři hlavní cíle (konvergence, regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, evropské územní spolupráce).

2.2 Evropský sociální fond (ESF)

ESF se soustředí na oblast zaměstnanosti a lidských zdrojů. Zabývá se neinvestičními projekty, jako jsou např. rekvalifikace nezaměstnaných a vzdělávání zaměstnanců, celkový rozvoj vzdělávacích programů, vytvoření speciálních programů pro zdravotně postižené, pro děti a mládež, etnické menšiny, atd.

(Boháčková a Hrabánková, 2009, s. 28-29)

Dle Boháčkové a Hrabánkové (2009, s. 107-108) byl Evropský sociální fond založen v roce 1957 za účelem zlepšení fungování trhu práce a řešení problémů s nezaměstnaností. V průběhu let si prošel ESF několika etapami rozvoje a jeho významnost v postavení vůči ostatním strukturálním fondům postupně rostlo. Například pro programovací období 2007 - 2013 z rozpočtových výdajů bylo v tomto fondu k dispozici téměř 55 mld. EUR. V rámci tohoto období jsou financovány cíle konvergence a regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

Hlavní úlohy fondu podle nařízení Rady Evropské unie jsou:

- zvyšování adaptace společnosti i podniků,
- zlepšování přístupu na trh práce,
- posílení lidského kapitálu - neustále zlepšování dovedností a vzdělávání,
- zlepšení sociálního začlenění sociálně znevýhodněných osob.

2.3 Fond soudržnosti (FS)

Fond soudržnosti se také nazývá Kohezní fond. Jak poukazuje König (2009, s. 186), tak podle nařízení Evropského parlamentu a Rady Evropské unie, jsou finanční prostředky z tohoto fondu určeny na podporu operačních programů a k naplňování cíle konvergence. Od jiných strukturálních fondů se však liší tím, že není určen na podporu na regionální úrovni, ale na úrovni členských států. Dá se říci, že podporuje rozvoj chudších států EU. Z tohoto fondu jsou podporovány investiční projekty většího rozsahu zaměřené zejména na dopravní infrastrukturu, ochranu životního prostředí a na oblast obnovitelných zdrojů energie.

2.4 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)

Boháčková a Hrabánková (2009, s. 28-29) uvádí, že EAFRD vznikl nařízením Rady EU v roce 2005 na podporu politiky rozvoje venkova, která spadá do společné zemědělské politiky EU. Účelem tohoto fondu je zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví a zlepšení kvality života ve venkovských oblastech. V rámci rozvoje venkova se soustředí hlavně na rozvoj lidského potenciálu pomocí podpory vzdělávání, další rekvalifikace a snahy o zlepšení informovanosti společnosti.

Dle Boháčkové a Hrabánkové (2009, s. 135) EAFRD jako své prioritní cíle vymezuje:

- Podporu malého a středního podnikání se záměrem posílení podnikání na venkově,
- posílení cestovního ruchu ve venkovských oblastech,
- ochranu a zlepšování přírodních podmínek,
- zlepšení kvality života obyvatelstva zajištěním dostupnosti nezbytných služeb,
- zvýšení hodnoty kulturního dědictví venkova.

Česká republika v minulém programovacím období využila finančních prostředků z EAFRD pro financování Programu rozvoje venkova v ČR pro období 2007 - 2013 uskutečňovaného pomocí 4 os.

OSA 1 - Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví - příspěvek z fondu činil zhruba 630 mil. EUR na opatření zaměřená na modernizaci zemědělství a lesnictví a také zlepšení kvality zemědělské produkce.

OSA 2 - Zlepšování životního prostředí a krajiny - dotace z fondu se pohybovaly ve výši 1 554 mil. EUR a byly využity na zajištění udržitelného využití zemědělské a lesní půdy.

OSA 3 - Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova - pro tuto osu byl využit příspěvek z EAFRD ve výši 477 mil. EUR.

OSA 4 - LEADER - Velikost finančních prostředků na program LEADER z EAFRD činila zhruba 140 mil. EUR. Tato osa je zaměřena na strategie místního rozvoje, provádění projektů rozvoje a spolupráci při vytváření sítí místních partnerství.

(Boháčková a Hrabánková, 2009, s. 137-138)

Pavlík (2014, s. 106) dále doplňuje, že v ČR se metoda LEADERS projevila vznikem více než 130 místních akčních skupin (MAS). Jedná se o regionální sdružení zástupců veřejné správy, neziskových organizací a lokálních podnikatelů za účelem získání dotací pro reali-

zaci projektů, které podpoří rozvoj daného regionu. MAS fungují na základě dotačního plánu pro konkrétní programovací období. Tato období jsou zpravidla šestileté, momentálně je vytvořen a postupně realizován plán na programovací období 2014-2020.

2.5 Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)

Dle Fondů EU (©2015) je EMFF určen k podpoře rybolovu, který spadá do společné rybářské politiky EU a také tento fond podporuje ochranu životního prostředí. EMFF byl do strukturální politiky Evropské unie zapojen nově, aby společně s ostatními strukturálními fondy pomáhal při naplňování cílů vymezených pro programovací období 2014-2020.

Fojtíková a Lebieczik (2008, s. 59) říkají, že z Evropského námořního a rybářského fondu jsou vynaloženy finanční prostředky zejména pro tyto cíle: udržení současné produkce ryb, podpora trhu s rybami a rybími produkty, inovace a vzdělávání v oblasti rybolovu a také ochrana vodních živočichů a rostlin.

2.6 Programovací období 2007 - 2013

V rámci strukturální politiky se vždy vytváří plán na šestileté programovací období, ve kterém se stanoví rozdělení finančních prostředků. Také se definují cíle a strategie, jak dosáhnout realizace těchto cílů.

Tauer, Zemánková a Šubrtová (2009, s. 16) poukazují na to, že v programovém období 2007-2013 sleduje regionální politika Evropské unie tři cíle, a to jsou cíl konvergence, cíl regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti a jako třetí je cíl Evropská územní spolupráce. Česká republika v programovacím období 2007 - 2013 čerpala z prostředků Evropské unie více než 26 miliard EUR.

Pro realizaci cílů hospodářské a sociální politiky Evropské unie se využívají operační programy. Tauer, Zemánková a Šubrtová (2009, s. 20) přináší informaci, že Česká republika v programovacím období 2007-2013 využila 26 operačních programů, jejichž souhrn najdeme v Národním strategickém referenčním rámci schváleného Evropskou komisí v roce 2007.

2.6.1 Cíl Konvergence

Cíl konvergence se soustřeďuje na regiony úrovně NUTS 2a podporuje jejich sociální a ekonomický vývoj. Podmínkou podporovaných regionů je, že jejich HDP na obyvatele je nižší než 75% průměru HDP na obyvatele v EU. Což naplňují všechny regiony soudržnosti

v České republice s výjimkou Prahy, která má HDP vyšší. Cíl konvergence je financován z fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a z fondu soudržnosti. Pro ČR šlo na tento cíl 25,88 mld. EUR (cca 730 mld. Kč).

(Tauer, Zemánková a Šubrtová, 2009, s. 16)

Boháčková a Hrabánková (2009, s. 44) považují tento cíl za prioritní ve všech členských státech. Finanční prostředky vydané na cíl konvergence jsou investovány zejména na rozvoj inovací, rekvalifikaci a vzdělávání, lepší výkonnost státní správy a zlepšení úrovně životního prostředí.

Cíl Konvergence v České republice je realizován pomocí sedmi regionálních operačních programů a to jsou:

- ROP NUTS II Severozápad,
- ROP NUTS II Jihozápad,
- ROP NUTS II Jihovýchod,
- ROP NUTS II Severovýchod,
- ROP NUTS II Moravskoslezsko,
- ROP NUTS II Střední Morava,
- ROP NUTS II Střední Čechy.

Cíl konvergence také naplňuje osm tematických operačních programů:

- OP Doprava,
- OP Životní prostředí,
- OP lidské zdroje a zaměstnanost,
- OP vzdělávání pro konkurenceschopnost,
- OP Podnikání a inovace,
- OP Výzkum a vývoj pro inovace,
- OP technická pomoc,
- Integrovaný operační program.

(Tauer, Zemánková a Šubrtová, 2009, s. 20 -23)

2.6.2 Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Podle Fondů EU (©2015) podporuje cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost regiony úrovně NUTS 2 nebo NUTS 1, které nesplňují podmínku pro cíl Konvergence,

tedy jejich HDP na obyvatele je vyšší než 75 % průměru HDP na obyvatele EU. V České republice do tohoto cíle spadá pouze Praha. Finance na tento cíl jdou z ERDF a ESF. Do České republiky přišlo 419,09 mil. EUR (cca 11,73 mld. Kč).

Účelem tohoto cíle je dle Boháčkové a Hrabánkové (2009, s. 45) posílení konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů. Opatření pro naplnění cíle regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanost jsou podobné jako u cíle konvergence tj. rozvoj inovací, vzdělávání společnosti, apod. Navíc také investuje peněžní prostředky na zlepšování dostupnosti trhu práce v regionu pro pracovní síly i podniky.

Pod cíl regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanost spadá pouze hlavní město Praha a využívá dva operační programy:

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptabilita

(Tauer, Zemánková a Šubrtová, 2009, s. 20 -23)

2.6.3 Cíl Evropská územní spolupráce

Jak už název napovídá, cíl Evropská územní spolupráce se zabývá mezistátní spoluprací regionů NUTS 2 nacházejících se na pohraničí nebo jde o oblasti podél mořských hranic. Rovněž podporuje meziregionální a nadnárodní spolupráci. Tento cíl je financovaný z ERDF a v České republice pod něj spadají všechny regiony. ČR dostala na splnění tohoto cíle ze strukturálních fondů EU částku 389,05 mil. EUR (cca 10,97 mld. Kč).

(Fondy EU, ©2015)

Cíl Evropská územní spolupráce, který zahrnuje všechny regiony, čerpá prostředky z devíti operačních programů:

- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko,
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko,
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko,
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko,
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko,
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko,
- OP Meziregionální spolupráce,
- OP Nadnárodní spolupráce,

- Síťový operační program ESPON 2013,
- Síťový operační program INTERACT II.

(Tauer, Zemánková a Šubrtová, 2009, s. 20 -23)

2.7 Programovací období 2014 – 2020

V současné době, tj. od roku 2014, je vytvořen a realizován plán rozvoje pro programovací období, které opět trvá šest let, tedy až do roku 2020. Fondy EU (©2015) uvádí, že v programovacím období 2014–2020, které je v souladu s rozpočtovým rámcem Evropské unie, bylo pro Českou republiku vyčleněno necelých 24 miliard EUR ze strukturálních fondů EU. Využití fondů v tomto programovacím období má vést k naplnění cílů Strategie EU 2020 tzv. Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění.

V rámci programového období 2014-2020 došlo k některým změnám v systému čerpání dotací z fondů EU oproti předchozímu období 2007-2013. Zejména došlo k rozšíření využívaných fondů. Nově byly zapojeny dva fondy, jedná se o fond rozvoje venkova (EAFRD) a fond společné námořní a rybářské politiky (EMFF). Hlavní změnou v systému čerpání dotací z fondů v ČR je snížení počtu operačních programů. Místo původních sedmi ROP se vytvořil jeden Integrovaný regionální operační program a došlo také ke snížení celkového počtu tematických operačních programů.

Dle Fondů EU (©2015) musel každý členský stát EU zpracovat Dohodu o partnerství, která má sloužit k naplnění jednotlivých programů Strategie EU 2020. Slouží jako hlavní dokument pro čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014–2020. Dohoda o partnerství zpracovaná Českou republikou byla schválena Evropskou komisí 26. srpna 2014.

Strategie regionálního rozvoje ČR v programovacím období 2014-2020 byla vytvořena Ministerstvem pro místní rozvoj (©2015). Tento strategický dokument slouží jako hlavní nástroj řízení regionální politiky. Tato strategie podrobně rozebírá problémy plynoucí z regionálních disparit a nabízí konkrétní opatření pro řešení těchto problémů. Definiuje cíle a priority regionálního rozvoje. Program pro rozvoj venkova na období 2014-2020 byl vytvořen Ministerstvem zemědělství a schválen vládou ČR 9. 7. 2014.

2.7.1 Operační programy 2014 – 2020

Jak už bylo řečeno, jednou z hlavních změn v programovacího období 2014-2020 je snížení počtu operačních programů. Místo původních 26 operačních programů využívá ČR v současném programovém období pouze 20 operačních programů, mezi které dle Fondů EU (©2015) patří:

- "Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, řízený Ministerstvem průmyslu a obchodu,
- Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání, řízený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy,
- "Operační program Zaměstnanost,
- Operační program Doprava, řízený Ministerstvem dopravy,
- Operační program Životní prostředí, řízený Ministerstvem životního prostředí,
- Integrovaný regionální operační program, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj,
- Operační program Praha - pól růstu ČR, řízený Magistrátem hlavního města Prahy,
- Operační program Technická pomoc, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj,
- Operační program Rybářství 2014-2020, řízený Ministerstvem zemědělství,
- Program rozvoje venkova, řízený Ministerstvem zemědělství,
- Interreg V-A Česká republika - Polsko, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj,
- Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj,
- Program spolupráce Rakousko - Česká republika 2014-2020, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj,
- Program přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014-2020, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj,
- Program spolupráce Svobodný stát Sasko - Česká republika 2014-2020, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj,
- Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj,
- Program nadnárodní spolupráce DANUBE, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj,

- Program meziregionální spolupráce INTERREG EUROPE, koordinované na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj,
- Program meziregionální spolupráce ESPON 2020,
- Program meziregionální spolupráce INTERACT III."

3 SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA EU

V této kapitole je podrobněji rozebrána Společná zemědělská politika EU, která je nedílnou součástí regionální politiky EU, jelikož se věnuje otázkám týkajících se společného trhu a jeho regulace a rovněž se soustředí na otázky rozvoje venkova. Harmeníková a Maaytová (2010, s. 145) dodává, že dříve se do společné zemědělské politiky zahrnoval i rybolov, teprve v 70. letech 20. století se začala postupně vyvíjet samostatná rybolovná politika Evropské unie.

Fojtíková a Lebiezík (2008, s. 5) poukazují na to, že základní charakteristiky Společné zemědělské politiky byly definovány již v roce 1957 v Římské smlouvě a realizovány byly od roku 1962, proto je na zemědělskou politiku nahlíženo jako na nejstarší politiku Evropského společenství.

Financování Společné zemědělské politiky se uskutečňuje z rozpočtu EU a pro toto financování byly zřízeny dva strukturální fondy a to Evropský zemědělský záruční fond (EAFG) a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD). V období 2007-2013 činily výdaje EU na společnou zemědělskou politiku přes 371 mld. EUR. Nejvíce výdajů šlo na podporu konkurenceschopnosti a soudržnosti a také na efektivní využívání přírodních zdrojů. Pro Českou Republiku činily dotace EU na společnou zemědělskou politiku 30,5 mld. Kč. (Fojtíková a Lebiezík, 2008, s. 11-12)

Dle Harmeníkové a Maatové (2010, s. 145 – 148) je hlavní důvod pro vznik společné zemědělské politiky snaha o dosažení soběstačnosti v zemědělské produkci a zabezpečení cenové stability v oblasti zemědělství. Společná zemědělská politika slouží také jako ochrana malých místních farem a lokálních zemědělců před odběratelskými kartely. Evropská unie si zakládá na tom, aby měla moderní, konkurenceschopný a efektivní zemědělský sektor, který se významným způsobem podílí na uchování a rozvoj života na venkově.

3.1 Cíle a principy Společné zemědělské politiky

Společná zemědělská politika má stejně jako ostatní politiky EU jasně stanovené cíle a strategie neboli odpovídající principy, jakým způsobem těchto cílů dosáhnout.

Pro společnou zemědělskou politiku je dle Harmeníkové a Maaytové (2010, s. 145 - 148) vymezováno 5 zásadních cílů:

1. snaha o zvýšení efektivnosti v oblasti zemědělství a lesnictví optimálním využitím všech výrobních faktorů (pracovní síla, půda, kapitál),
2. zajištění cenové stability,
3. zvyšování důchodů zemědělců jako prostředek pro zlepšování jejich životní úrovně,
4. zajištění nezávislosti zemí EU v zásobování a zemědělské výrobě,
5. zaručení přiměřených cen pro spotřebitele.

Na jednotlivé cíle odpovídají 3 základní principy společné zemědělské politiky:

1. Princip jednoty trhu - vzhledem k tomu, že jde o zemědělskou politiku, tak je jasné, že tato jednotu se vymezuje na trh se zemědělskými produkty a volný pohyb těchto produktů v zemích EU.
2. Princip preference - tím je myšleno upřednostňování zemědělské produkce členských zemí EU před zahraniční produkcí. Před levnějšími dovozy ze třetích zemí chrání Evropská unie pomocí uvalení dovozních cel na konkurenční produkty.
3. Princip finanční solidarity- Země EU sdílejí výdaje na společnou zemědělskou politiku. Veškeré financování její realizace je poskytováno z rozpočtu Evropské unie. Jsou poskytovány dotace ze společného rozpočtu na podporu produkce domácích zemědělců. Rovněž jsou poskytovány speciální vývozní dotace na podporu vývozu zemědělské výroby ze zemí EU na světové trhy.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKO

Mikroregion Hornolidečsko vznikl již v roce 1994 jako jeden z prvních mikroregionů v rámci Zlínského kraje. Rozléhá se na Valašsku na území střední Moravy u státních hranic se Slovenskem. Je vymezen přírodními hranicemi v podobě úpatí Beskyd, Bílých Karpat a Vizovických vrchů. Polovina území Hornolidečska se nachází v oblasti CHKO Beskydy, další část leží v oblasti CHKO Bílé Karpaty. Rozloha území Hornolidečska je 165,54 km² a počet obyvatel se pohybuje okolo 14 200 obyvatel.

Do mikroregionu Hornolidečska spadá 15 obcí, mezi které patří: Francova Lhota, Horní Lideč, Lačnov, Leskovec, Lidečko, Lužná, Pozděchov, Prlov, Seninka, Střelná, Študlov, Ústí, Valašská Polanka, Valašské Příkazy a Valašská Senice. (MAS Hornolidečska, ©2015)

Obrázek 1 Administrativní vymezení mikroregionu Hornolidečsko (MAS Hornolidečsko, ©2015)

Sdružení obcí Hornolidečska (2009, s. 1) poukazuje na to, že díky své poloze a svým přírodním podmínkám je největší potenciál Hornolidečska v rozvoji aktivit šetrných k život-

nímu prostředí, jako je například cestovní ruch, agroturistika a řemeslná výroba. Jedná se o typicky venkovský region, kde místní ekonomiku tvoří především malé podniky a živnostníci se zaměřením většinou na tradiční řemeslnou výrobu a na zemědělství, které má pro tuto oblast velký význam zejména z pohledu údržby krajiny. Významná je pro místní ekonomiku také potravinářská výroba, především výroba tradičních masných výrobků a ekologických produktů.

4.1 Přírodní podmínky

Jak už bylo řečeno, většina území Hornolidečska se nachází v CHKO Beskydy, což je největší chráněná krajinná oblast v ČR s množstvím přírodních rezervací. Zbytek území pak spadá pod CHKO Bílé Karpaty a také do oblasti Vsetínských a Vizovických vrchů.

Celá oblast je jednou z nejhornatějších a nejlesnatějších oblastí nacházející se v České republice. Lesy zabírají plochu 51,34 % území Hornolidečska.

Pro jednotlivé obce jsou typická dlouhá a úzká údolí, na kterých se střídají a prolínají lesy, zemědělské pozemky a táhlé louky a paseky. Hornolidečsko je bohaté jak na faunu, tak na floru. Z vyskytujících se flory je nejvzácnější silně ohrožený šafrán bělokvětý, jež se nachází v obcích Lačnov a Pozdřechov na šafránových loukách, které jsou přírodní zajímavostí lákající turisty z širokého okolí.

Mikroregion Hornolidečsko nabízí také další přírodní památky. Těmi nejznámějšími a nejvíce navštěvovanými jsou Čertovy skály v Lidečku a Pulčínské skály ve Francově Lhotě. (Hornolidečsko, ©2015)

Dle Přírody Valašska (©2015) vodstvo na území Hornolidečska náleží do povodí řeky Moravy. Hlavní hydrografickou osu tvoří řeka Senice pramenící pod horou Makyta, největším vrcholem mikroregionu s nadmořskou výškou 840 m n. m. Celková délka Senice je 32,5 km a povodí je téměř 137 km². Jakost povrchové vody se řadí do I. a II. třídy jako neznečištěná a mírně znečištěná voda.

4.2 Obyvatelstvo

V obcích mikroregionu Hornolidečsko žije 14 263 obyvatel (k 31. 12. 2014). Celkový počet obyvatel Hornolidečska za posledních 20 let vzrostl, což je pro mikroregion důležité vzhledem k současnému trendu migrace z venkovských oblastí do městských regionů.

V tabulce 1 je na barevné škále zobrazen pokles a nárůst počtu obyvatel v jednotlivých

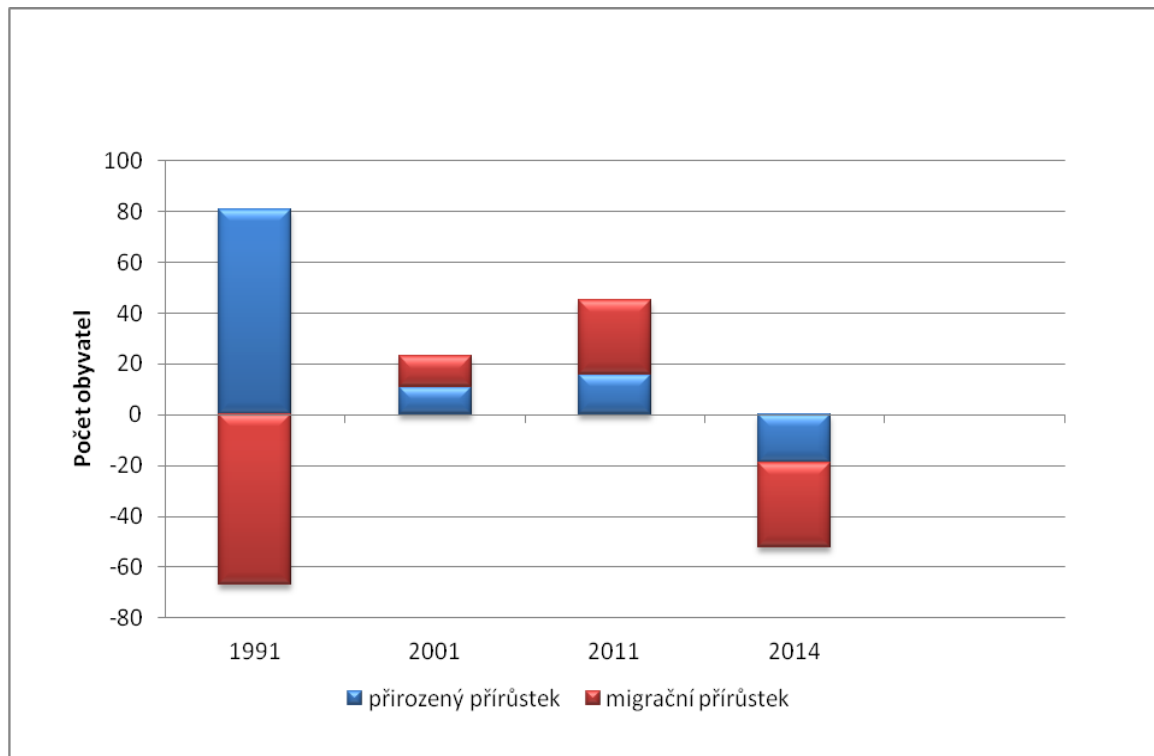
obcích. Bazický index ukazuje, že od roku 1991 do roku 2014 došlo na Hornolidečsku ke zvýšení počtu obyvatel u 8 obcí mikroregionu, nejvíce patrný růst je v obci Valašské Příkazy (135,87 %). K největšímu poklesu došlo v obci Valašská Senice (90,14 %).

V počtu obyvatel je na prvním místě Lidečko s 1817 obyvateli, mezi další nejlidnatější obce regionu patří Francova Lhota, Valašská Polanka a Horní Lideč. Naopak nejméně obyvatel žije v obcích Valašské Příkazy, Valašská Senice a Seninka.

Tabulka 1 Vývoj počtu obyvatel mikroregionu Hornolidečska v letech 1991-2014 (Český statistický úřad, ©2015)

	1991	2001	2011	2014	Bazický index (porovnání 1991 a 2014)
Francova Lhota	1628	1629	1596	1584	97,30%
Horní Lideč	1291	1385	1430	1386	107,36%
Lačnov	887	891	873	857	96,62%
Leskovec	641	667	671	670	104,52%
Lidečko	1786	1829	1831	1817	101,74%
Lužná	551	553	612	624	113,25%
Pozděchov	575	577	558	583	101,39%
Prlov	540	539	538	531	98,33%
Seninka	328	314	330	318	96,95%
Střelná	625	620	618	590	94,40%
Študlov	503	517	511	503	100,00%
Ústí	605	602	639	638	105,45%
Valašská Polanka	1257	1315	1384	1388	110,42%
Valašská Senice	507	484	479	457	90,14%
Valašské Příkazy	223	234	294	303	135,87%
CELKEM	13938	14157	14375	14263	102,33%

Na grafu 1 je možné sledovat vývoj obyvatelstva v letech 1991 – 2014 v souvislosti s přirozeným a migračním přírůstkem v obcích Hornolidečska. Největší nárůst přirozeného přírůstku byl v roce 1991, v tomto roce byl však zároveň velký pokles migračního přírůstku. Je možné vidět, že v roce 2011 došlo k nárůstu celkového přírůstku, tedy jak přirozeného tak migračního. Naopak v roce 2014 došlo ke značnému poklesu celkového přírůstku.

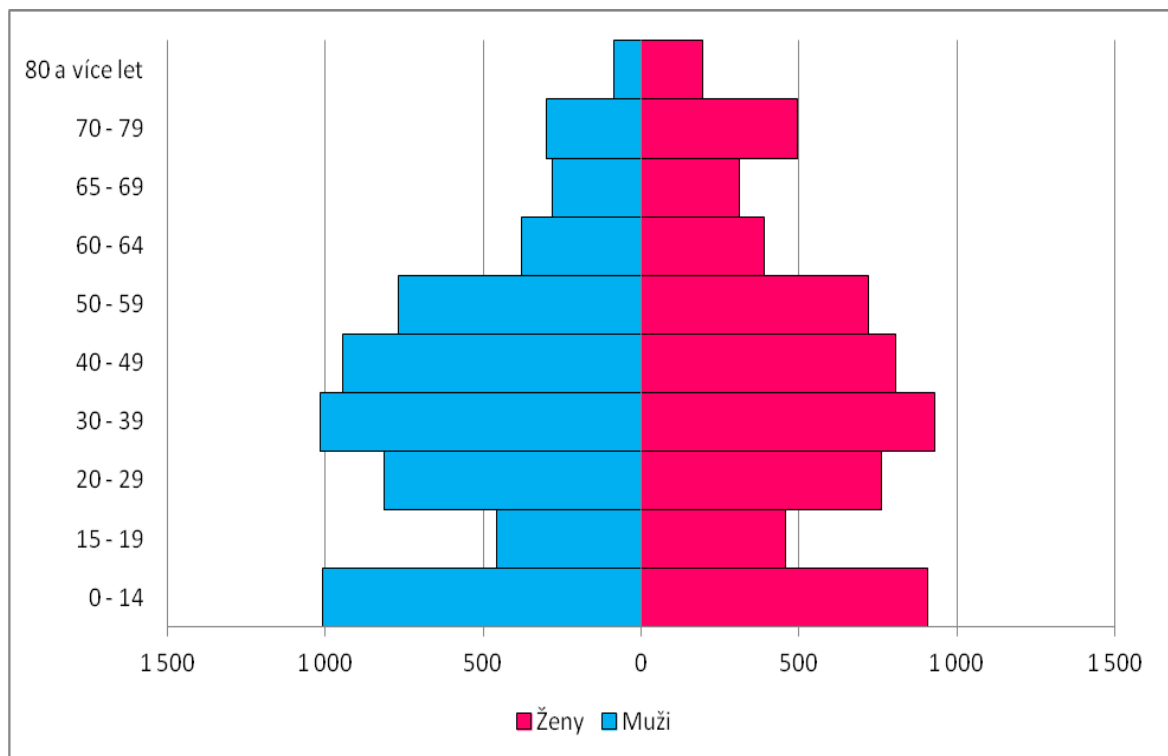

Graf 1 Přirozený a migrační přírůstek v letech 1991-2014 v mikroregionu Hornolidečsko (Český statistický úřad, ©2015)

Dle Českého statistického úřadu (©2015) je celková hustota zalidnění v mikroregionu Hornolidečsko 80,4 obyvatel/km². Mezi jednotlivými obcemi však můžeme pozorovat velké disparity. Například Horní Lideč se vyznačuje velmi nadprůměrnou hustotou zalidnění a to téměř 200 obyvatel/km². Tedy počtem obyvatel je Horní Lideč 4. největší, ale rozlohou 3. nejmenší obec v mikroregionu Hornolidečsko. K tomuto stupni hustoty zalidnění se blíží obce Valašské Příkazy, Lidečko, Valašská Polanka a Ústí, jejich hustota zalidnění se však pohybuje mírně nad 100 obyvatel/km². Nejnížší hodnoty zalidněnosti najdeme v obcích Valašská Senice, Lužná a Pozděchov. Protikladem Horní Lidče je Valašská Senice jako rozlohou 3. největší obec, ale v počtu obyvatel se řadí jako 3. nejmenší obec mikroregionu.

Co se týká zastoupení pohlaví v mikroregionu Hornolidečsko, tak mírně převažují muži s 50,1 %, v zásadě se dá ale říci, že zastoupení mužů i žen je na Hornolidečsku vyrovnané. Graf 2 zobrazuje věkovou pyramidu. Nejvíce zastoupené kategorie, co do počtu obyvatel, jsou obyvatelé ve věku 0-14 let a 30-39 let. Vzhledem k naději na dožití je logické, že nejméně zastoupenou kategorií je 80 a více let. V budoucnu může vzniknout problém nepoměru ekonomicky aktivních obyvatel a obyvatel v důchodovém věku vzhledem k vysokému zastoupení věkových skupin 50-59 let a 40-49 let, které během následujících 5-10 let čeká odchod do důchodu. To se odrazí nejen v poklesu ekonomicky aktivních obyvatel

mikroregionu, ale také například v potřebě a ve využívání sociálních služeb. (SLBD, ©2009-2011)

Graf 2 Věková struktura obyvatelstva Hornolidečska (SLBD 2011, © 2009-2011)

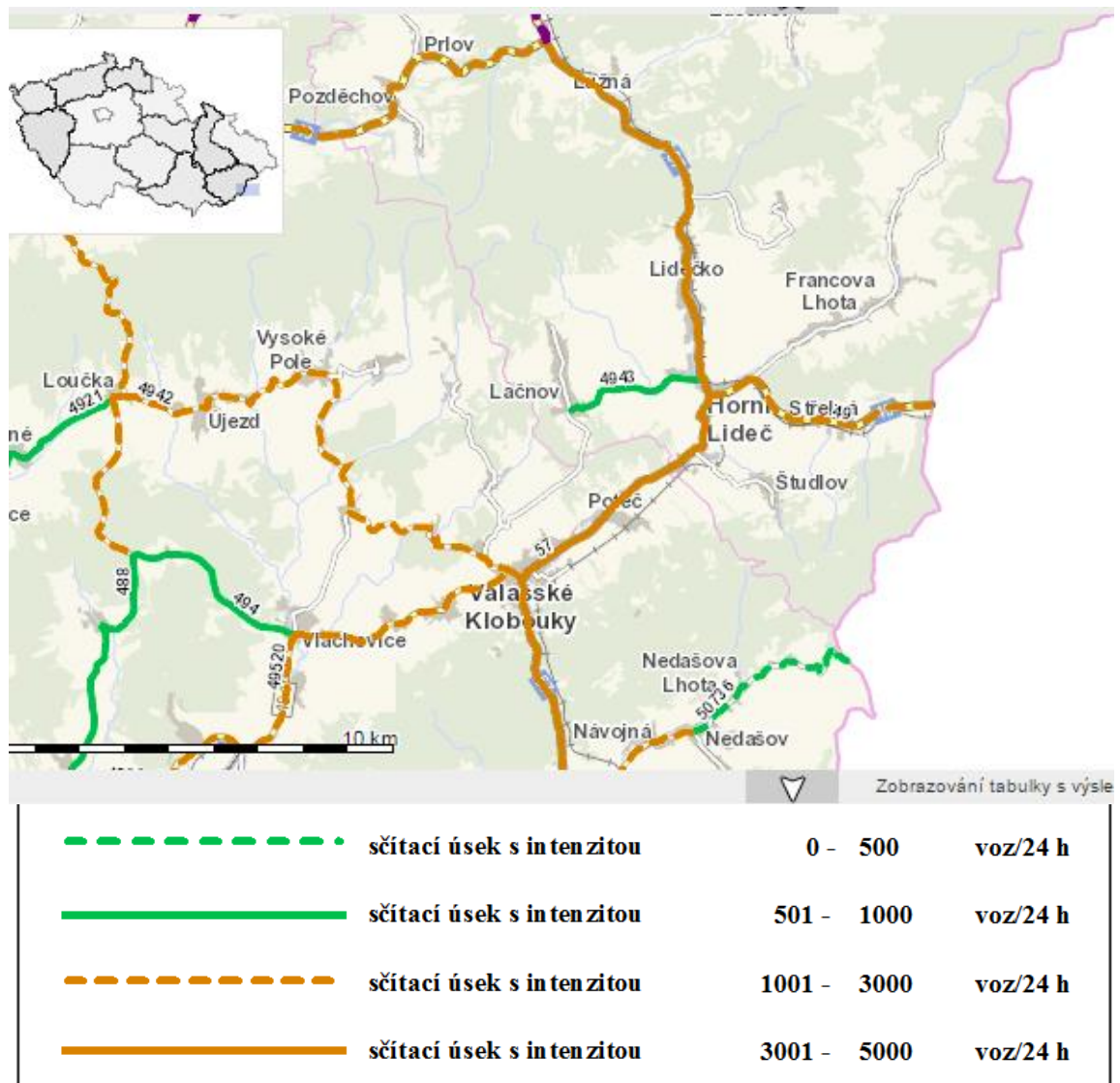
Pokud jde o vzdělanost, tak současným trendem podle SLBD (© 2009-2011), který lze pozorovat na Hornolidečsku, je nárůst počtu obyvatel s maturitou a s vysokoškolským vzděláním. V roce 2001 zde bylo 1495 obyvatel s maturitou a 233 lidí s vysokoškolským vzděláním. Při posledním sčítání lidu byl zjištěn nárůst obyvatel s maturitou téměř o 800 lidí a vysokoškolsky vzdělaných bylo na Hornolidečsko o 405 obyvatel více. Co je ale pro obyvatelstvo tohoto regionu typické při srovnání s celou Českou republikou ale také se Zlínským krajem samotným, je vysoce nadprůměrný počet věřících osob. Na Hornolidečsku žije 85% věřících lidí, z nichž naprostá většina se hlásí k římskokatolické církvi.

4.3 Dopravní infrastruktura

Mikroregion Hornolidečsko je napojen na několik dopravních sítí. Významné jsou dvě silnice I. třídy a to I/57 vedoucí z Brumova-Bylnice do Vsetína a I/46 vedoucí ze Střelné do Zlína. Obě silnice tvoří významnou spojkou mezi východní Moravou a Slovenskem, jak pro osobní tak i nákladní dopravu. I/57 je považována za klíčovou dopravní síť mikroregionu a vede z okresního města Vsetín na Slovensko do Púchova. Celková délka této silnice je 167,859 km, mikroregionem Hornolidečsko však vede pouze 20 km silnice I/57. (Inte-

grovaná strategie území MAS Hornolidečska na období 2014 – 2020, ©2014)

Kapacita silnic v mikroregionu je však nevyhovující vzhledem k intenzitě provozu, která je dle dat z posledního sčítání dopravy z roku 2010 (Ředitelství silnic a dálnic, ©2012) 3001 až 5000 vozidel za 24 hodin. Problémem jsou zejména úzké silnice a také chybějící chodníky podél frekventovaných míst vozovky. Tím je ohrožena bezpečnost chodců i cyklistů.

Obrázek 2 Intenzita dopravy v mikroregionu Hornolidečsko (Ředitelství silnic a dálnic, ©2012)

Dále z hlediska dopravní infrastruktury trpí Hornolidečsko nedostatečným napojením na rychlostní a dálniční komunikace. Z tohoto důvodu je v plánu podpora projektu na výstavbu rychlostní silnice R49 současně s vybudováním přivaděče k rychlostní silnici R49 od

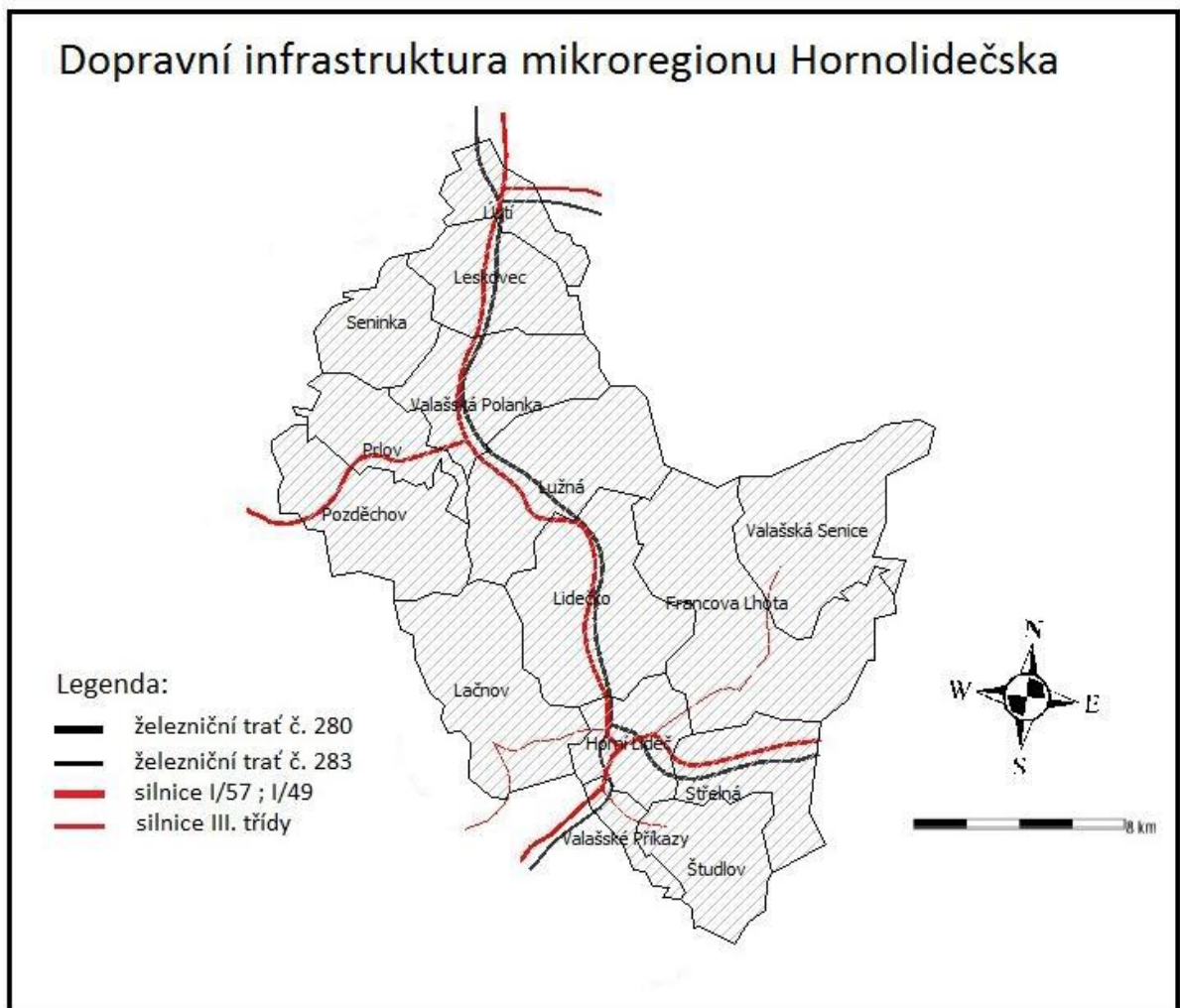
okresního města Vsetína. Se započítáním tohoto projektu se počítá do roku 2020. (Integrovaná strategie území MAS Hornolidečska na období 2014 – 2020, ©2014)

Autobusová doprava je zajištěna linkami autobusů ČSAD Vsetín, a.s. (© 2012-2015). Mezi hlavní linky patří:

- Zlín – Vizovice – Horní Lideč – Valašské Klobouky
- Vsetín – Valašská Polanka – Zlín
- Vsetín – Študlov – Valašské Klobouky
- Vsetín – Lačnov
- Vsetín – Valašská Senice
- Valašská Senice – Horní Lideč – Valašské Klobouky
- Horní Lideč – Lačnov – Valašské Klobouky

Tyto linky spojují obce Hornolidečska s nejbližšími městskými centry (Valašské Klobouky, Vsetín, Zlín), kam dojíždí nejvíce lidí za prací a za vzděláním. Mikroregion Hornolidečsko se potýká s neustálým omezováním hromadné dopravy. Autobusová doprava je nedostatečná především v okrajových částech regionu, kde například o víkendech a svátcích jezdí pouze 2-3 spoje denně.

Nedílnou součástí dopravní infrastruktury v mikroregionu je i železniční doprava. Tu podle dat z Českých drah a.s. (©2010) tvoří železniční trať č. 280 propojující Hranice na Moravě - Valašské Meziříčí - Vsetín - Horní Lideč - Střelnou – Púchov (SR). Železniční trať využívají osobní vlaky, dálkové rychlíky, expresy z Prahy na Slovensko a rovněž nákladní doprava z České republiky na Slovensko. Mikroregion je dále napojen na železniční síť č. 283, která spojuje Horní Lideč a Brumov-Bylnici. Železniční doprava ovšem není provozována ve všech obcích Hornolidečska. Mimo železnice stojí okrajové obce, kterými jsou Francova Lhota, Valašská Senice, Lačnov, Študlov, Pozděchov a Seninka.

Obrázek 3 Dopravní infrastruktura mikroregionu Hornolidečska (Integrovaná strategie území MAS Hornolidečska na období 2014 – 2020)

4.4 Cestovní ruch

Hornolidečsko (©2015) popisuje mikroregion jako mikroregion typický svoji venkovskou atmosférou a přírodními zajímavostmi. V regionu je významná cykloturistika, která je zajištěna terénní cyklostezkou zvanou Hornolidečská magistrála. Ta vede po nejkrásnějších částech všech 15 obcí Hornolidečska. Na Hornolidečsku je vybudováno i několik naučných stezek zajišťujících rozvinutí pěší turistiky v mikroregionu.

V posledních letech se jeví jako nejsilnější lákadlo pro turisty oblast agroturistiky, o kterou je stále větší zájem. Největší agroturistické centrum najdeme v obci Prlov, kde se nachází moderní rekreační statek s ubytováním až pro 20 lidí. Návštěvníci mají možnost okusit klasický venkovský život, mohou si vyzkoušet podojit kozu či ovci a vyrobit si vlastní sýr. Také je tu možnost vyjížděky na koni nebo rybaření. Další agroturistická centra se nachází ve Valašské Senici, pod kterou patří horský penzion Severka a ve Francově Lhotě, kde

funguje sdružení pro záchranu huculského koně Hucul club, jenž nabízí projížďky na huculských koních a také hipoterapii pro zdravotně postižené lidi. (Hornolidečsko, ©2015)

4.4.1 Přírodní a kulturní atraktivity

Hornolidečsko se může pyšnit řadou přírodních i kulturních památek. Mezi turisticky nejatraktivnější přírodní památky a zajímavosti patří:

1. Čertovy skály v Lidečku, což jsou pískovcové skály, které vypadají, jako by byly poskládané z různě velkých kamenů. Skály jsou 150m dlouhé a místy vysoké až 25 m.
2. Národní přírodní rezervace Pulčínské skály nacházející se ve Francově Lhotě v místní části Pulčín. Jedná se největší skalní labyrint na Moravě. Délka Pulčínských skal je 250 m a výškou dosahují až 20 m. Pulčínské skály jsou vhodné nejen pro rodinné výlety v létě, ale také v zimě, kdy se na skalách objeví několikametrové ledopády s oranžovým zbarvením, které způsobuje sněžná řasa nacházející se jinak v ČR pouze na některých místech Krkonoš a Šumavy.

(Skály ČR, ©2013)

3. Přírodní zajímavostí je také chovný rybník Neratov, který se nachází mezi obcemi Prlov a Pozdřechov. Rybník je domovem mnoha ohrožených druhů ryb a obojživelníků.
4. Dalšími přírodními památkami jsou již dříve zmíněné šafránové louky v Pozdřechově a v Lačnově.

(Sdružení obcí hornolidečska, 2009, s. 3-18)

Kromě mnoha přírodních památek má region Hornolidečska také několik zajímavých architektonických památek, mezi které řadíme například:

1. Juříčkův mlýn v Leskovci, kde stojí pomník postavený obětmi 2. světové války.
2. Pomník na Vařákových pasekách v Lačnově je připomínkou poslední válečné tragédie na Valašsku.
3. Ocelová rozhledna Vartovna nacházející se v obci Seninka je vysoká 37 metrů s vyhlídkovou terasou v 35 metrech a nabízí daleký výhled po širokém okolí. Leží ve výšce 651 m n. m.

4. Jako nová lákavá turistická atrakce vznikl v roce 2011 mechanický dřevěný betlém v Horní Lidči. Projekt byl spolufinancován ze strukturálních fondů EU v rámci Operačního programu příhraniční spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007–2013. Návštěvník si v rámci betléma může prohlédnout historické momenty, zvyky, původní řemesla a celkový vývoj života na Hornolidečsku.

(Sdružení obcí hornolidečska, 2009, s. 3-18)

4.4.2 Ubytovací kapacity a jejich využití

Hornolidečsko je území, kde se rozvíjí především oblast agroturistiky. Rozvoj turistického ruchu v oblasti však pokulhává na základě nedostatečné nabídky ubytovacích služeb. Z jednoho pohledu jde o celkový nedostatek ubytovacích zařízení, kdy v některých obcích (Leskovec, Seninka, Ústí, Valašské příkazy) ani možnost ubytování není. Ubytovací podmínky jsou však nedostačující i z pohledu kvality ubytování, tedy z pohledu vybavenosti a nabídky služeb.

Tabulka 2 Možnosti ubytování a ubytovací kapacity na Hornolidečsku (Východní Morava, ©2015)

	ubytování	kapacita - počet lůžek
Francova Lhota	hotel Ranč u zvonu	36
	penzion Pulčínské skály	18
Horní Lideč	chalupa NAPOLI	10
	Relaxační a turistické centrum	31
Lačnov	Rybářský domov	10
Leskovec	-	-
Lidečko	motorest Čertovy skály	60
Lužná	Chata u vleku	8
Pozdřechov	Ubytovna obecního úřadu	28
Prlov	Agroturistické centrum - Valašská chalupa	16
Seninka	-	-
Střelná	Turistická ubytovna na Hranici	10
Študlov	Turistická ubytovna	23
Ústí	-	-
Valašská Polanka	chalupa u Vrchovských	8
Valašské Příkazy	-	-
Valašská Senice	horský hotel Antarik	56
	penzion Severka	16

Z možných typů ubytování jsou v mikroregionu nejvíce zastoupeny penziony a turistické chaty. Dalším typem ubytování, který se na Hornolidečsku nachází je hotel a motorest.

4.5 Hospodářství

Integrovaná strategie území MAS Hornolidečska na období 2014 – 2020 (©2014) upozorňuje, že Hornolidečsko jakožto typicky venkovský region nemá žádné velké průmyslové podniky, tj. dle pravidel Evropské unie nad 250 zaměstnanců. Strukturu podnikatelů zde tvoří samostatní živnostníci nebo malé podniky, které obyčejně zaměstnávají kolem 10 lidí. Většina z nich je zaměřena na klasická řemesla, jako jsou například zámečnictví, dřevovýroba, stavební práce, apod. Jak se dá očekávat, tak nejvíce ekonomických subjektů se nachází ve větších obcích s větší koncentrací obyvatelstva. Jedná se zejména o obce Francova Lhota, Horní Lideč, Lidečko a Valašská Polanka. Tyto obce mají rovněž největší počet živnostníků, kterých bylo v roce 2014 evidováno v mikroregionu Hornolidečsko 1918.

Největšími zaměstnavateli na území Hornolidečska dle databáze ARES (Ministerstvo financí, ©2013) je Kovar v Leskovci (počet zaměstnanců 200-249), kde se vyrábí různé ocelové konstrukce a Kemmerich Czech také z Leskovce (počet zaměstnanců 100-199), zaměřený na kovodělnou produkci. Významné zastoupení má v mikroregionu také potravinářská výroba masných produktů. V této oblasti podniká Josef Filák z Horní Lidče (250-499 zaměstnanců) a pak také společnost Carnex z Francovy Lhoty (25-49 zaměstnanců).

Z níže uvedené tabulky zpracované podle SLDB 2011 vyplývá, že z celkového počtu 12 094 obyvatel je celých 5 828 ekonomicky aktivní, což je téměř 48 %. Velká část obyvatel z obcí Hornolidečska však za práci musí dojíždět do větších měst v okolí (nejčastěji Vsetín a Valašské Klobouky). Průměrně dojíždí za práci okolo 43 % ekonomicky aktivních obyvatel. Co se týká míry nezaměstnanosti, tak můžeme v posledních letech pozorovat na Hornolidečsku její nárůst. Tento jev je ale momentálně možné pozorovat na území celé České republiky z důvodu hospodářské krize ve světě. Podle SLDB 2011 (©2009-2011) se nezaměstnanost se v mikroregionu Hornolidečsko v roce 2011 pohybovala okolo 12,2 %, k 31. 12. 2014 dle dat z Českého statistického úřadu (©2015) byla nezaměstnanost v mikroregionu 9,67 %. Tedy došlo k mírnému poklesu míry nezaměstnanosti o 2,53 %.

Tabulka 3 Ekonomická struktura obyvatelstva na Hornolidečsku (SLDB 2011, ©2009-2011)

EKONOMICKÁ STRUKTURA OBYVATESTVA NA HORNOLIDEČSKU						
	ekonomicky aktivní		nezaměstnaní		vyjíždějící za prací	
	absolutní počet	v %	absolutní počet	v %	absolutní počet	v %
Francova Lhota	789	49	101	13	225	29
Horní Lideč	683	48	65	10	281	41
Lačnov	407	47	51	13	137	34
Leskovec	334	50	23	7	188	56
Lidečko	818	45	108	13	299	37
Lužná	274	45	44	16	144	53
Pozděchov	252	45	30	12	134	53
Prlov	275	51	43	16	127	46
Seninka	154	47	15	10	64	42
Střelná	279	45	37	13	108	39
Študlov	239	47	31	13	94	39
Ústí	303	47	25	8	145	48
Valašská Polanka	679	49	63	9	358	53
Valašské Příkazy	130	27	15	12	56	43
Valašská Senice	212	72	38	18	59	28
CELKEM/ PRŮMĚR	5828	47,6	689	12,2	2419	42,73

4.6 Kultura

Hornolidečsko žije po celý rok bohatým kulturním životem. Na základě dlouholeté historie Hornolidečska vzniklo spousta tradic a zvyků, které jsou pevně zakotveny a dodržovány ve všech obcích mikroregionu. Každý únor chodí po vesnicích masopustní průvod v maskách, jde o tzv. fašanky doprovázené hudbou a tradičními valašskými písněmi. Na 1. Máje se v obcích staví obecní májky, které jsou káceny poslední květnový den. Stavění i kácení máje je doprovázeno bohatým programem. Na začátku prosince zase můžeme potkat v každé obci Hornolidečska mikulášský průvod. Kromě postav sv. Mikuláše a čertů má každá vesnice také své další speciální masky (např. smrtka, kvašák, nosič). (Sdružení obcí hornolidečska, 2009, s. 25)

Kulturní bohatství Hornolidečska je možné shledat i v lidové hudbě, jež je v mikroregionu zastoupena existencí řady folklorních a hudebních souborů. Mezi nejznámější patří dechová kapela Lidečanka z Lidečka, dětský soubor Valášek z Horní Lidče, nebo folklorní soubor Polančan z Valašské Polanky. Místní soubory je možné shlédnout a poslechnout si na

různých akcích, které se konají v obcích Hornolidečska po celý rok, ať už se jedná o každoroční poutě, hody, hudební festivaly nebo jednorázově organizované koncerty a další akce. (Hornolidečsko, ©2015)

Z mnoha akcí je vhodné jmenovat některé z nejvýznamnějších, kam patří například Mezinárodní festival dechových hudeb pořádán každé léto v Lidečku nebo pout' sv. Jiří, která se každoročně uskutečňuje v dubnu v Pozdřechově. V plesové sezóně se konají v jednotlivých obcích nejen klasické plesy (myslivecký, hasičský, školní, atd.), ale v posledních letech se rozmohla tendence pořádat speciální plesy, jako například maškarní ples, rockový ples nebo také disco ples. Pro mladé obyvatele regionu se pořádají při různých příležitostech nebo třeba „jenom tak“ tradiční vesnické zábavy, kde je možné si poslechnout místní vesměs rockové kapely (např. Reflexy, Vyhod' blinkr, Špagát, S.P.O.K.E.N., Midnight Blue, atd.).

4.7 Školství, zdravotnictví a sociální péče

V mikroregionu Hornolidečsko se v současné době nachází 11 mateřských škol a 9 základních škol. Mateřská škola je zřízena téměř v každé obci s výjimkou obcí Prlov, Seninka, Střelná a Valašské Příkazy. V obcích Lačnov, Lidečko, Leskovec, Pozdřechov, Střelná a Študlov existují základní školy pouze prvního stupně, tedy 1. – 5. třída. Žáci jsou poté převedeni do základních škol s úplným dvoustupňovým vzděláním (1. – 9. třída). Tyto školy jsou v mikroregionu pouze 3 a to sice ve Francově Lhotě, Horní Lidči a Valašské Polance. V Horní Lidči je zřízena rovněž základní škola praktická poskytující výchovu a vzdělání žákům mentálně postiženým, kteří se nemohou úspěšně vzdělávat v základní škole. V mikroregionu se nenachází žádná možnost středoškolského nebo vyššího vzdělání. Nejbližší střední školy jsou ve Valašských Kloboukách a ve Vsetíně. Nejbližší vysoká škola je ve Zlíně. (Školy online, ©2002-2015)

Důvodem, proč ne v každé obci nalezneme mateřskou či základní školu, je nízká populační velikost některých obcí, kdy je pro ně finančně nevýhodné zřizovat mateřské a základní školy. Navíc se mikroregion v posledních letech potýká s celkovým úbytkem žáků. Dle Českého statistického úřadu (©2015) je kapacita škol na Hornolidečsku využita v průměru pouze na 60 %.

Co se týká zdravotnické péče, tak na Hornolidečsku působí čtyři praktičtí lékaři pro dospělé poskytující své služby v obcích Francova Lhota, Horní Lideč, Valašská Polanka a Prlov. Na území také působí dva dětské praktičtí lékaři v Horní Lidči a Valašské Polance a zubní

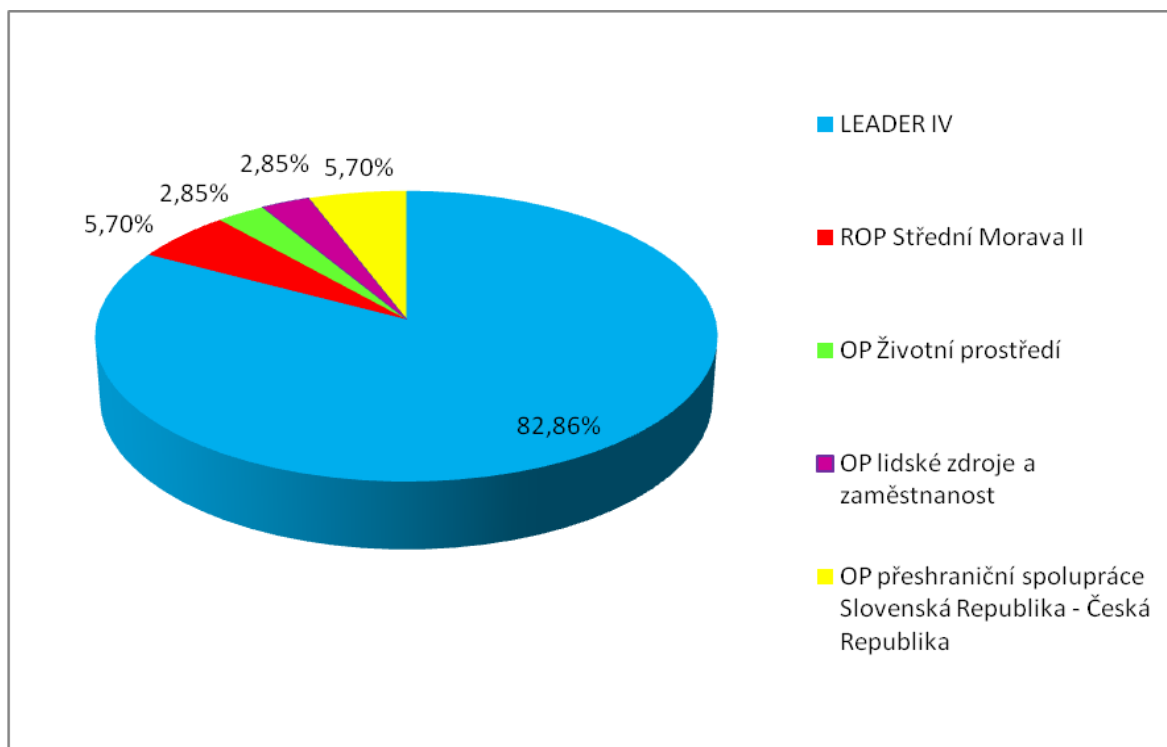
lékaři ve Francově Lhotě, Horní Lidči a Valašské Polance. Na území celého Hornolidečska se nachází pouze jediná lékárna v Horní Lidči. (Český statistický úřad, ©2015)

Většina obyvatel Hornolidečska musí za zdravotní péči dojíždět do spádových obcí mikroregionu. Nejbližší pohotovost a nemocnice je dostupná ve Vsetíně, stejně jako nejbližší specializovaní lékaři.

Rovněž nabídka sociálních služeb mikroregionu je silně nedostačující. Chybí zde zařízení s širokou nabídkou sociálních služeb zajišťující celodenní péči. Obyvatelé s těmito potřebami bývají přemístěni do větších zařízení ve Valašských Kloboukách nebo ve Vsetíně, což je však mimo mikroregion Hornolidečsko. V programovacím období 2014-2020 je v plánu pomocí využití dotací ze strukturálních fondů EU zajistit chybějící sociální službu výstavbou domu sociálních služeb v jedné ze spádových obcí mikroregionu – Valašské Polance.

5 EVALUACE VYUŽITÍ DOTACÍ V PROGRAMOVACÍM OBDOBÍ 2007-2013 V MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKO

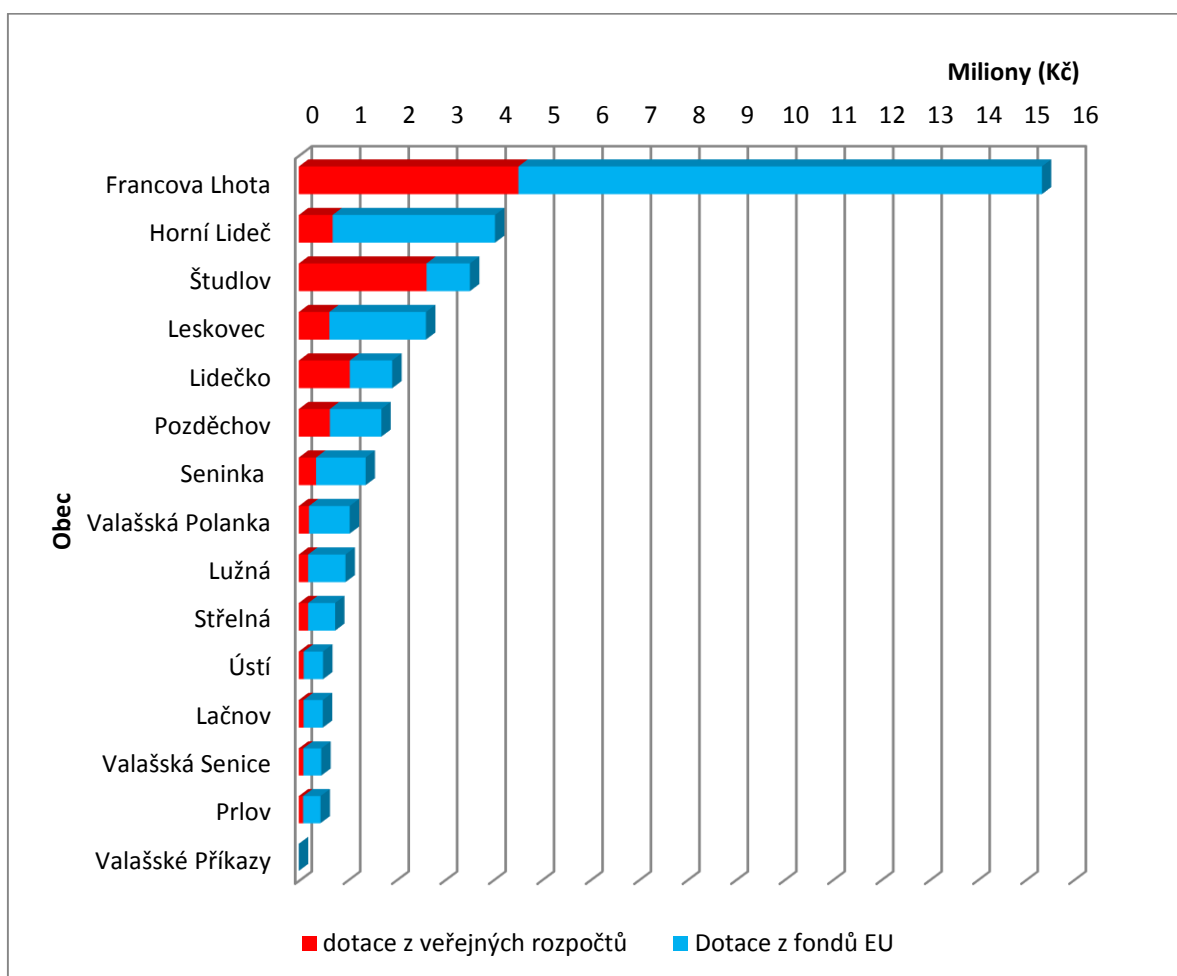
V této kapitole je zpracováno hodnocení využití dotací, které mikroregion Hornolidečsko získal ze strukturálních fondů Evropské unie v rámci programovacího období 2007-2013. Informace o získaných dotacích a realizovaných projektech jsou získány z MAS Hornolidečska a z přehledů projektů jednotlivých obcí. Na Hornolidečsku bylo v programovacím období 2007-2013 realizováno 35 projektů, z nichž naprostá většina (tj. 82,26 %) využívá zdroje z Programu rozvoje venkova ČR 2007-2013 v rámci osy IV program LEADER, který je financován z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Další nejvíce využívané programy jsou Regionální operační program Střední Morava II a Operační program příhraniční spolupráce Slovenská republika – Česká republika, jak vyplývá z grafu 3.

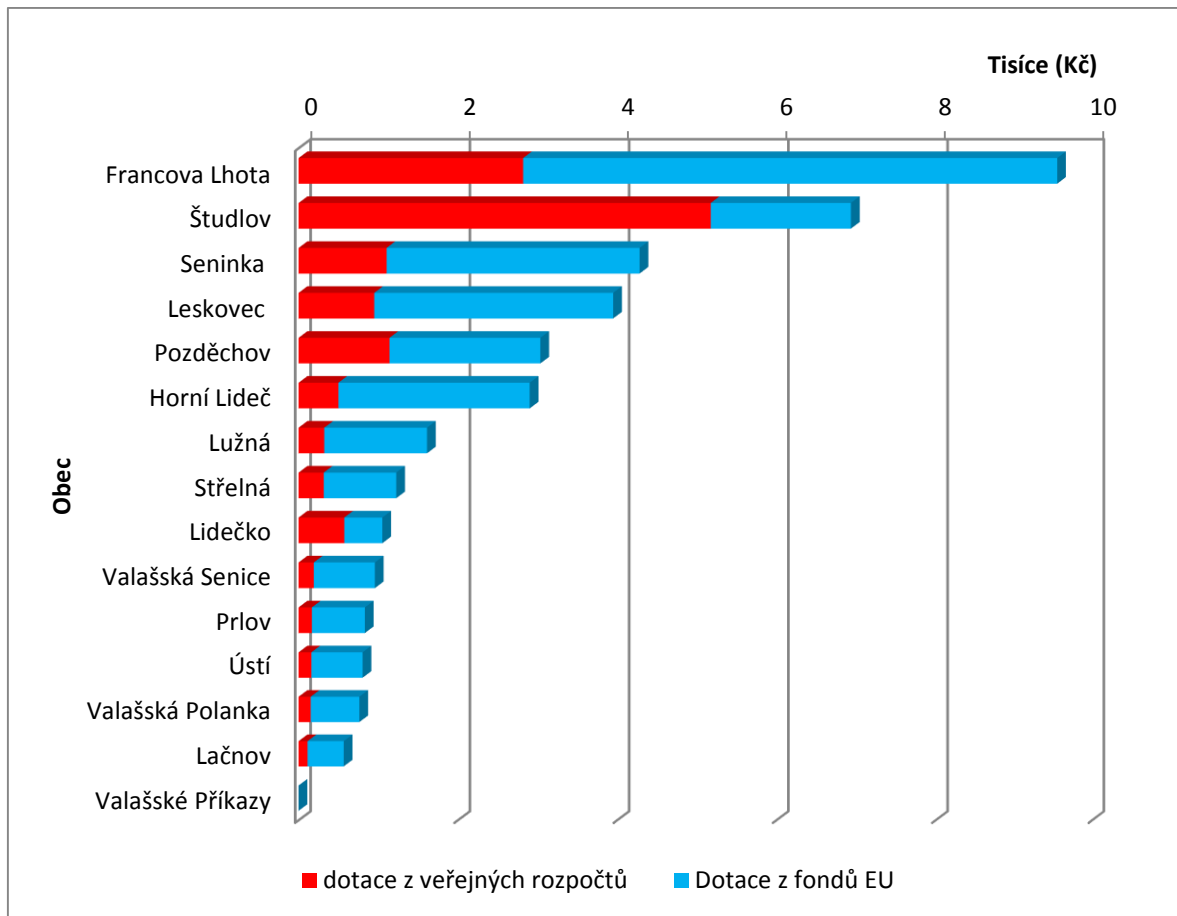
Graf 3 Operační programy využité pro financování projektů realizovaných v mikroregionu Hornolidečsko (MAS Hornolidečsko, ©2015)

Celkové náklady na realizaci projektů v obcích Hornolidečska v programovacím období 2007-2013 činily cca 43 339 tis. Kč. Z toho 23 712 tis. Kč (54,71 %) byly finance poskytnuté ze zdrojů EU, zbytek byl poskytnut z veřejných rozpočtů ČR. Nejvíce financí na podporu svých projektů získala obec Francova Lhota, zejména kvůli projektu vybudování nového informačního centra v místní části Pulčín z OP přeshraniční spolupráce Slovenská

republika - Česká republika s cílem podpory cestovního ruchu v oblasti. Dalšími největšími projekty, co se týká objemu finančních prostředků, bylo rozšíření služeb rekreačního centra v Horní Lidči nebo projekt vzdělávání zaměstnanců společnosti KOVAR z Leskovce financován v rámci OP Lidské zdroje a zaměstnanost. Nejméně financí dostala obec Lačnov, která realizovala pouze jediný projekt v rámci LEADER IV 2007-2013 a to vybavení hasičského komunitního centra Lačnov. Obec Valašské Příkazy v programovacím období nerealizovala žádný projekt s využitím financí ze strukturálních fondů EU. Grafy 4 a 5 zobrazují využití dotací na realizované projekty v jednotlivých obcích, jak v absolutních hodnotách, tak v přepočtu na obyvatele.

Graf 4 Čerpání dotací ze strukturálních fondů EU v jednotlivých obcích mikroregionu Hornolidečska v letech 2007-2013 (MAS Hornolidečsko, ©2015)

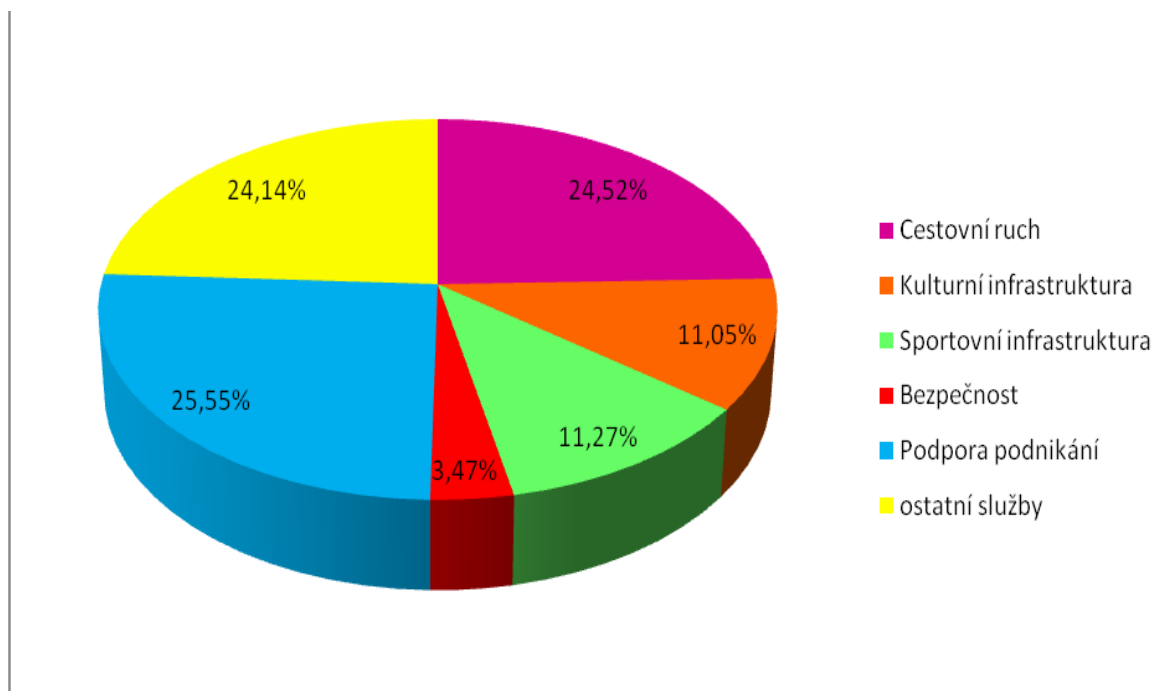

Graf 5 Čerpání dotací v jednotlivých obcích mikroregionu Hornolidečska v letech 2007-2013 v přepočtu na obyvatele (MAS Hornolidečsko, ©2015, Český statistický úřad, ©2015)

Ze strukturálních fondů Evropské unie byly v letech 2007-2013 financovány různé oblasti rozvoje mikroregionu Hornolidečsko. Jedná se o oblasti cestovního ruchu, kulturní infrastruktury, sportovní infrastruktury, bezpečnosti, kam spadají hlavně projekty podporující činnost sdružení dobrovolných hasičů (SDH) fungující v každé členské obci, dále jde o oblasti podpory podnikání a ostatní služby, kam se řadí služby pro zkvalitnění života obyvatel v mikroregionu (např. vytvoření specializované prodejny drogerie v Horní Lidči nebo rekonstrukce budovy komunitního centra v Prlově).

Nejvíce financí šlo na podporu podnikání, celkem 25,55 %, což je zhruba 11 072 tis. Kč. Z toho nejvíc peněz stálo vybudování zimoviště pro skot společnosti AG-Sterma, s.r.o. ve Študlově. Nejméně financovanou oblastí je bezpečnost, kde se realizovaly projekty především pro rekonstrukci hasičských zbrojnic a to v obcích Valašská Polanka, Střelná, Ústí a Lačnov.

Graf 6 Financování ze strukturálních fondů EU v různých oblastech rozvoje mikroregionu Hornolidečsko v letech 2007-2013 (MAS Hornolidečsko, ©2015)

Během celého programovacího období se nejvíce projektů uskutečnilo v roce 2009 a 2010 (17 z 35 realizovaných projektů). Většina projektů však byla dlouhodobá a přesahovala do více let, některé projekty nebyly dokončeny do konce programovacího období a přesahují do současného programovacího období 2014-2020.

Celkově bych zhodnotila programovací období 2007-2013 jako přínosné a realizované projekty jako účelné pro zlepšení kvality života v obcích Hornolidečska a celkového rozvoje a zvýšení konkurenceschopnosti mikroregionu. Byly naplněny cíle strategie MAS pro období 2007-2013, které dle MAS Hornolidečska (©2015) byly především zaměřeny na podporu činnosti spolků a místních sdružení, získání nových technologií pro podnikatele a zemědělce, rozvoj spolupráce se Slovenskem a na podporu regionálních produktů a vytvoření regionální známky.

Během programovacího období došlo ke zkvalitnění služeb a ke zvýšení možností trávení volného času jak pro místní obyvatelé, tak pro turisty, pro které bylo zajištěno atraktivnější prostředí prostřednictvím vytvoření nových turistických atrakcí a zkvalitnění ubytovacích zařízení v agroturistických centrech mikroregionu.

6 IDENTIFIKACE SMĚRŮ ROZVOJE MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKA V PROGRAMOVACÍM OBDOBÍ 2014-2020

Pro správné vyhodnocení dalších směrů rozvoje mikroregionu Hornolidečsko bylo třeba se spojit přímo se zástupci obcí a zástupci MAS Hornolidečko, kteří by ze svých pozic měli nejlépe vědět, jakým směrem by se měl vývoj mikroregionu Hornolidečsko ubírat.

Byl připraven strukturovaný rozhovor týkající se rozvoje Hornolidečska. Otázky strukturovaného rozhovoru byly pevně stanoveny a bylo dodrženo i jejich pořadí. Z 15 oslovených respondentů (starostové jednotlivých obcí mikroregionu Hornolidečsko) rozhovor poskytli dva a to starosta Francovy Lhoty Karel Matůš a starosta Valašské Polanky Josef Daněk. Dále také rozhovor poskytli dva projektoví manažeři MAS Hornolidečsko Adam Pavlík a Stanislav Petřík.

OTÁZKA Č. 1

Jaké trendy pozorujete v oblasti rozvoje Hornolidečska v posledních 3-5 letech (především v oblastech podnikání, cestovního ruchu, zpracování místních produktů, tradiční rukodělná výroba, apod.)?

Starosta Francovy Lhoty Karel Matůš vidí největší trend rozvoje v oblasti podnikání, kde je možné pozorovat mírný nárůst aktivit podnikatelů v oblasti cestovního ruchu.

Vyplývá tak ze zřizování prodejních jednotek, jako jsou cukrárny, pekařství a pohostinská zařízení, ve kterých se prosazují lokální produkty. Tyto produkty jsou podporovány a propagovány také pomocí veletrhů, internetu a zpravodajů jednotlivých obcí. Za zmínku stojí vznik regionální značky Pravé valašské, kterou mohou získat místní tradiční výrobci. Tato značka přináší potřebnou propagaci a možnosti, kde výrobky prodávat (farmářské trhy, specializované prodejny regionálních produktů).

K rozvoji Hornolidečska podle manažera MAS Stanislava Petříka v uplynulých letech došlo především v oblastech občanské vybavenosti a turistické atraktivnosti regionu. Z hlediska objemu financí se největší akce posledních let týkají právě zlepšení občanské vybavenosti. Patří zde zejména Společenské centrum v Lidečku nebo výcvikové středisko dobrovolných hasičů v Horní Lidči, atd.

Z oblasti cestovního ruchu se jedná především o rozhlednu v Senince a mechanický betlém v Horní Lidči.

OTÁZKA Č. 2

Jaké jsou podle Vás největší problémy a bariéry v oblasti rozvoje Hornolidečska?

Starosta Valašské Polanky Josef Daněk za největší problém považuje nedostatek finančních prostředků pro realizaci projektů. Když byl dotázán přímo na možnost získat finanční podporu pomocí dotací, jeho reakcí bylo, že bohužel funguje přílišná byrokracie s vyřizováním žádostí o dotaci a neuvěřitelně přísná kontrola vyúčtování těchto projektů.

To je důvod, který odrazuje především podnikatele od zažádání o dotaci, jelikož zvažují, zda náklady vynaložené na administraci projektu a průběžné věnování se kontrolám, jim za to stojí.

Dalším významnými problémy mikroregionu podle projektového manažera Adama Pavlíka je samotná periferní lokalizace Hornolidečska a dlouhodobě vysoká nezaměstnanost v regionu.

Pro Hornolidečsko, jako pro jeden z periferních regionů v rámci ČR, je obtížné zajistit dostatečný rozvoj hospodářství, vědy a výzkumu, školství a dalších důležitých oblastí pro růst konkurenceschopnosti. S tím logicky souvisí i nedostatek pracovních příležitostí pro kvalifikovanou pracovní sílu a to způsobuje i vysoký podíl lidí dojíždějících za prací.

Také starosta Karel Matuš vidí jako zásadní problém v nedostatečném počtu větších stabilních zaměstnavatelů. To má zásadní vliv na počet obyvatel v území a zájem o rozvoj regionu z řad samotných občanů.

OTÁZKA Č. 3

Jakým oblastem, případně projektům, napomáhajícím rozvoji Hornolidečska by se podle Vás měla věnovat největší pozornost v tomto programovacím období?

Přestože je obyvatelstvo v mikroregionu Hornolidečska relativně stabilní, členové MAS se shodli, že je nezbytné posilovat atraktivitu mikroregionu a jeho jednotlivých členských obcí. Z tohoto důvodu by měla být pozornost věnována projektům na výstavbu technické, společenské a volnočasové infrastruktury vedoucí ke zvyšování kvality života na venkově.

Jako nejdůležitější plánované projekty na Hornolidečsku Josef Daněk zmiňuje výstavbu cyklostezky Bečva – Vlára – Váh vedoucí přes území obcí Hornolidečska a výstavbu Domu sociálních služeb Hornolidečska ve Valašské Polance.

6.1 SWOT analýza

S využitím informací získaných díky rozhovorům se členy MAS Hornolidečska a se starosty obcí, s pomocí internetových stránek Sdružení obcí Hornolidečsko a MAS Hornolidečska a také na základě aktuální verze rozpracované Integrované strategie území MAS Hornolidečska na období 2014 – 2020 (©2014) a na základě vlastního pozorování a vlastních poznatků byla zpracována SWOT analýza. SWOT analýza je jednou z často využívaných marketingových strategií, protože nabízí komplexní přehled o současné situaci. Vymezuje vnitřní atributy prostředí, což jsou silné a slabé stránky, a ty pak porovnává s hlavními vnějšími vlivy, tedy příležitostmi a hrozbami.

POZITIVNÍ (pro dosažení cíle)	NEGATIVNÍ (pro dosažení cíle)
<p>SILNÉ STRÁNKY (Strengths)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relativní blízkost od ekonomických center – Vsetín, Zlín • Působení řady živnostníků a malých podniků v mikroregionu • Rozvinuté zemědělství a široká nabídka regionálních produktů • Kvalitní životní prostředí • Zachování tradičních řemesel a valašských tradic • Aktivní kulturní a společenský život • Turistické atraktivity • Rozvoj agroturistiky • Spolupráce obcí a fungování MAS Hornolidečsko • Základní školství v mikroregionu a dostupnost středních i vysokých škol • Kanalizace v obcích Hornolidečska 	<p>SLABÉ STRÁNKY (Weaknesses)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné napojení na dálniční a rychlostní silnice • Vysoká míra nezaměstnanosti • Vysoký počet obyvatel dojíždějících za prací • Absence velkým průmyslových podniků • Nedostatečné využití možnosti získat dotace z EU od podnikatelů • Nedostatek ubytovacích a stravovacích zařízení v mikroregionu • Nedostatečně rozvinutá infrastruktura cestovního ruchu • Špatný technický stav místních komunikací • Nedostatek sportovních zařízení pro volnočasové aktivity • V regionu chybí Dům sociálních služeb • Špatná dostupnost lékařské péče v některých obcích

PŘÍLEŽITOSTI (Opportunities)	HROZBY (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj podnikatelských činností v oblasti cestovního ruchu • Příprava projektu cyklostezky Bečva-Vlára-Váh • Napojení Hornolidečské magistrály na Slovensko • Rozvoj příhraniční spolupráce Slovenská republika - Česká republika • Zvyšování počtu turistických atraktivit • Možnost využití dotací EU na realizaci projektů • Zvyšování hodnoty zemědělské produkce a místních produktů • Plánovaná stavba Domu sociálních služeb na Hornolidečsku • Stabilní obyvatelstvo – nedochází ke snižování počtu obyvatel • Fungující spolky a sdružení v obcích 	<ul style="list-style-type: none"> • Omezování autobusových a vlakových spojů • Zhoršování podmínek pro podnikání ze strany státu • Neustálé oddalování budování rychlostní silnice R49 vedoucí mikroregionem Hornolidečsko • Rozdílný pohled na priority rozvoje území ze strany místní samosprávy a ze strany správy CHKO • Omezování služeb v obcích • Odstěhování mladých lidí za prací

SILNÉ STRÁNKY: Přestože je mikroregion Hornolidečsko považován za periferní region, můžeme za jeho silnou stránku považovat relativní blízkost ekonomických center ve městech Vsetín a Zlín (vzdálenost do 40 km) a také jejich snadná dostupnost díky dvěma silnicím I. třídy vedoucích regionem a díky fungující autobusové i vlakové dopravě. V mikroregionu existuje celá řada živnostníků a malých podniků. Ti zaručují trvalý ekonomický vývoj a nabídku pracovních míst. Také zde působí zemědělská družstva a soukromí zemědělci, kteří přispívají k produkci regionálních výrobků, na kterých si Hornolidečsko zakládá. V rámci mikroregionu Hornolidečska působí několik držitelů ochranné známky s názvem Pravé Valašské (©2013). Mezi držitele známky patří nejen výrobci potravinářských produktů, jako je například hovězí maso z biofarmy v Lidečku, ale rovněž další regionální výrobky jako ručně vyráběná dřevěná okna a dveře firmy Janošik okna-dveře, s.r.o. z Valašských Příkaz nebo ručně vyráběná mýdla od paní Markéty Bučkové z Francovy Lhoty.

Další silnou stránkou Hornolidečska je aktivní společenský život. Ten můžeme pozorovat na kulturních a společenských akcích pořádaných v obcích mikroregionu v průběhu celého roku. Poutě, hody, zábavy, koncerty a další akce vyplývají ze zachovalých valašských zvyků a tradic.

Co se týká výhod v oblasti cestovního ruchu, tak mikroregion Hornolidečsko nabízí celou řadu kulturních, ale hlavně přírodních památek (Čertovy skály, Pulčínské skály, apod.). Velký rozvoj je možné pozorovat v oblasti agroturistiky a existenci agroturistických center v mikroregionu Hornolidečsko (Prlov, Valašská Senice, Francova Lhota).

Další silnou stránkou je vyřešení problémů s kanalizací. V rámci současného programovacího období 2014-2020 proběhla výstavba nové kanalizace v souvislosti s projektem Čistá Bečva. Nevýhodou je, že do projektu nejsou zapojeny všechny obce Hornolidečska. Součástí projektu nejsou obce Pozděchov, Prlov, Seninka, Študlov a Valašské Příkazy.

SLABÉ STRÁNKY: Slabými stránkami v mikroregionu Hornolidečsko je nedostatečné napojení na dálniční a rychlostní silnice, vysoký počet obyvatel dojíždějících za prací a vysoká míra nezaměstnanosti. Ta je v mikroregionu vyšší, než je průměr České republiky, ale také vyšší než průměr Zlínského kraje. Z pohledu zaměstnanosti a podnikání je slabou stránkou absence velkých průmyslových podniků, které by zvýšily nabídku pracovních míst a zajistily větší ekonomický růst.

Ačkoliv Hornolidečsko nabízí návštěvníkům řadu turistických atraktivit, existuje problém v oblasti cestovního ruchu v nedostatku ubytovacích a stravovacích zařízeních na území mikroregionu. Hornolidečsko se také potýká s problémy v dopravní infrastruktuře, kde můžeme pozorovat špatný technický stav místních komunikací, zejména pak špatný stav chodníků nebo jejich úplná absence podél frekventovaných silnic.

Mikroregion Hornolidečsko se potýká s nedostatky v nabídce služeb pro volnočasové aktivity obyvatel. V některých obcích chybí sportovní zařízení, pošta, dostupná lékařská péče nebo například mateřská škola. Nikde v rámci mikroregionu Hornolidečsko se nenachází dům sociálních služeb, ale jeho zřízení je jedním z prioritních projektů následujících let.

PŘÍLEŽITOSTI: Největší příležitosti v rozvoji mikroregionu Hornolidečsko se nacházejí v možnosti rozvoje podnikatelských činností v oblasti cestovního ruchu. Vzhledem k tomu, že je zde nedostatek ubytovacích a stravovacích zařízení, jedná se o ideální oblast pro podnikání a navíc to podpoří i cestovní ruch v oblasti. Příkladem může být nový penzion a restaurace 100-dola vybudovaná u Pulčínských skal. Dále se připravují nebo už se započa-

ly další projekty pro rozvoj cestovního ruchu, například cyklostezka Bečva-Vlára-Váh vedoucí přes některé obce mikroregionu nebo napojení turistické stezky Hornolidečská magistrála na Slovensko. S tím souvisí i rozvoj a podpora příhraniční spolupráce ČR se Slovenskem.

Dále se obce snaží o vytváření nových turistických atraktivit (např. pohyblivý dřevěný betlém vystavěný v Horní Lidči). Všechny tyto projekty by nebyly možné bez využití dotací ze strukturálních fondů EU. Další příležitosti pro rozvoj mikroregionu je samotné obyvatelstvo Hornolidečska, které se aktivně zapojuje do společenského života v obcích. V jednotlivých obcích existuje celá řada různých spolků a sdružení, jako jsou například dobrovolní hasiči, myslivci, včelaři, aj.

HROZBY: Mezi hrozby, kterým mikroregion Hornolidečsko čelí, řadíme například omezování autobusových a vlakových spojů ze strany dopravců, zhoršování podmínek pro podnikání ze strany státu nebo také neustálé oddalování budování rychlostní silnice R49, jež má podle plánu vést některými obcemi Hornolidečska.

Navíc v cestě rozvoje regionu stojí rozdílný pohled na rozvoj ze strany místní samosprávy a správy CHKO. Správa CHKO se samozřejmě snaží co nejvíce vyhovět požadavkům pro ochranu přírody a životního prostředí. Tyto požadavky však do značné míry omezují rozvoj hospodářské činnosti na území obcí ležících v CHKO Beskydy. Kromě jiného i toto je důvod pro odchod mladých lidí z Hornolidečska. Ti se stěhují za prací a studiem do větších socioekonomických center. Dalším důvodem může být rovněž soustavné omezování služeb v obcích. Konkrétním příkladem může být rušení pošt a lékařské péče v obcích.

7 NÁVRHY PRO ROZVOJ MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKO V PROGRAMOVACÍM OBDOBÍ 2014-2020

Strategie rozvoje mikroregionu Hornolidečsko v programovacím období 2014-2020 navazuje na strategii předchozího období 2007-2013 a je součástí Programu rozvoje venkova financovaného ze strukturálních fondů Evropské unie. Cílem je zaměřením se na problémy regionálního rozvoje a v rámci regionální politiky podpořit rozvoj v různých oblastech, především se jedná o oblast podnikání, občanské vybavenosti a celkového zlepšení kvality života v obcích a o oblast cestovního ruchu.

7.1 Podpora podnikání

Jedním z dílčích cílů dle Integrované strategie území MAS Hornolidečska na období 2014 – 2020 (©2014) je podpora a rozvoj místní ekonomiky. Podnikatelé v regionu mají možnost využít pro své podnikání dotací ze strukturálních fondů EU. Existuje však několik překážek při využití dotací na podporu podnikání. Zejména se jedná o nedostatečnou informovanost podnikatelských subjektů o možnosti získání podpory od Evropské unie. A i pokud jsou dostatečně informováni, velká část z nich se zdráhá využít dotací kvůli časové i finanční náročnosti při zažádání o dotaci, vypracovávání návrhu projektu i při průběžné a závěrečné kontrole projektu. V této oblasti fungují přísné podmínky a pravidla ze strany EU. Získat dotaci tedy není tak snadné a podnikatelé často raději než aby věnovali svůj čas a peníze tomuto procesu, tak si projekt financují pouze z vlastních zdrojů.

Pro oblast podnikání by bylo přínosné, kdyby došlo ke zlepšení komunikace mezi obcemi a podnikateli v mikroregionu. Obce by v tomto ohledu mohly být samy iniciativní a nabídnout podnikatelům pomoc alespoň ve formě odborné konzultace ohledně procesu získávání dotací, vypracovávání projektů a průběžné kontroly realizace projektů. Na základě toho by se mohla zvýšit poptávka po využití dotací ze strukturálních fondů EU od podnikatelů.

7.2 Podpora rozvoje života v obcích a občanská vybavenost

Dalším cílem pro rozvoj mikroregionu je dle Integrované strategie území MAS Hornolidečska na období 2014 – 2020 (©2014) zlepšení občanské vybavenosti a zkvalitnění a rozvoj života v obcích. V rámci občanské vybavenosti by se Hornolidečsko mělo soustředit na budování a modernizaci sportovních a kulturních zařízení pro volnočasové aktivity obyvatel. V každé obci by mělo být zřízeno alespoň základní sportovní zařízení a společenské centrum. Největší problém je v absenci společenského centra v Horní Lidči, která je

považována za spádovou obec mikroregionu. Jeho výstavba je však jeden z klíčových projektů plánovaných v rámci Programu rozvoje venkova pro programovací období 2014-2020. Dále se tento program zaměřuje na modernizaci základních a mateřských škol, jejich vybavení a zlepšení kvality vzdělávání. Zejména v oblasti vzdělávání je možné využít finanční pomoc ze strukturálních fondů EU v rámci Operačního programu výzkum, vývoj a vzdělávání.

Velká část investic by měla být zaměřena na zdravotní a sociální infrastrukturu, která se v mikroregionu Hornolidečsko jeví jako silně nedostatečná. Jedním z plánovaných projektů tohoto programovacího období je výstavba domu sociálních služeb ve Valašské Polance. Tento projekt má zajistit poskytování sociální služby v rámci mikroregionu pro osoby vyžadující celodenní péči. Dalším problémem ve zdravotní infrastruktuře je existence pouze jediné lékárny v Horní Lidči v rámci celého mikroregionu Hornolidečsko. Zřízením další lékárny by došlo ke zlepšení služeb pro občany Hornolidečska.

K rozvoji společenského života v obcích do značné míry přispívá činnost zájmových sdružení a spolková činnost. Fungující spolková činnost je významná z hlediska kulturního a společenského, z hlediska nabídky volnočasových aktivit občanům, ale rovněž z hlediska bezpečnosti (činnost sdružení dobrovolných hasičů). Proto je důležitá podpora zájmových sdružení od obcí, která není tak samozřejmá, jak by se mohla zdát. Obce mohou poskytnout zázemí pro činnost spolků a sdružení, ať už se jedná o poskytnutí obecních prostor nebo sportovišť. Zároveň může s pomocí dotací ze strukturálních fondů EU investovat do vybavení a pomůcek pro spolkovou činnost.

Další oblastí zkvalitnění života obyvatel v obcích mikroregionu Hornolidečska je zlepšení technické a dopravní infrastruktury. V rámci technické infrastruktury je v plánu zapojení obcí Pozdřechov, Prlov, Seninka, Študlov a Valašské Příkazy do projektu Čistá Bečva za účelem řešení problémů s kanalizací. Co se týká dopravní infrastruktury, je podél frekventovaných silnic plánovaná výstavba chodníků (popř. stezek) pro zvýšení bezpečnosti chodců i cyklistů. Největšími plánovanými projekty jsou výstavba cyklostezky Bečva-Vláha-Váh a modernizace a údržba cyklotrasy Hornolidečská magistrála. (MAS Hornolidečsko, ©2015).

7.3 Podpora cestovního ruchu

Vznik cyklostezky a úpravy turistických tras nemají jen zvýšit spokojenost obyvatel Hornolidečska, ale také zvýšit atraktivnost regionu a podpořit cestovní ruch v mikroregionu

Hornolidečsko. Podpora cestovního ruchu je totiž jedním z dalších dílčích cílů strategie území MAS Hornolidečska na období 2014 – 2020 (©2014).

Jak už bylo řečeno jedním z problémů rozvoje cestovního ruchu na území Hornolidečska je nedostatek ubytovacích a stravovacích zařízení, ale především špatná kvalita ubytování a nedostatečná nabídka doplňkových služeb. Do modernizace ubytování a rozšíření služeb se rozhodně vyplatí investovat, zejména pokud je možnost zažádat o dotaci v rámci strukturální politiky EU pro regionální rozvoj a rozvoj cestovního ruchu.

Nejvíce se rozvíjející oblastí cestovního ruchu posledních let na Hornolidečsku je oblast agroturistiky, neboli turistiky v typicky venkovských podmínkách, kde si můžou turisté na vlastní kůži vyzkoušet některé z klasických venkovských prací a zapojit se do venkovských zvyků. K tomu, aby došlo k dalšímu rozvoji agroturistiky je zapotřebí nejen investic do fungování nebo vytváření agroturistických center v rámci mikroregionu, ale také investic do propagace. Pro to je třeba spolupráce obcí a subjektů působících v cestovním ruchu. MAS Hornolidečsko započala spolupráci s centrálou cestovního ruchu Východní Morava. Pokud tato spolupráce bude dostatečná, dojde ke zlepšení propagace a marketingu cestovního ruchu a tím také k větší návštěvnosti turistických atraktivit, které mikroregionu Hornolidečsko nabízí.

Vzhledem k tomu, že Hornolidečsko je periferní region ležící u státních hranic se Slovenskou republikou, je logická spolupráce České a Slovenské republiky. Tato spolupráce byla započata již v rámci programovacího období 2007-2013 díky operačnímu programu příhraniční spolupráce Slovenská republika - Česká republika. Na základě této spolupráce však vznikly pouze dva projekty na území Hornolidečska a to vybudování turistické atraktivity pohyblivý dřevěný betlém v Horní Lidči a vybudování informačního centra Pulčín ve Francově Lhotě. Oba tyto projekty vznikly pro podporu cestovního ruchu a dají se považovat za velmi úspěšné, proto by tato spolupráce měla i nadále pokračovat v současném programovém období 2014-2020. V tomto programovacím období by bylo navíc vhodné, aby došlo k zefektivnění spolupráce České a Slovenské republiky, tedy aby se realizovalo více projektů ze strukturálních fondů EU podporující tento operační program. Zároveň by mohlo dojít k rozšíření přeshraniční spolupráce i na jiné oblasti rozvoje než je cestovní ruch, například na oblast podnikání.

ZÁVĚR

Bakalářská práce pojednávající o rozvoji mikroregionu Hornolidečsko byla rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část se soustředila na vysvětlení základních pojmů v rámci regionální politiky ČR a strukturální politiky EU, kde byly vymezeny jednotlivé strukturální fondy a programovací období. Jednalo se o programovací období předchozí 2007-2013 a současné 2014-2020. U programovacích období byly představeny jejich cíle rozvoje a operační programy, na základě kterých je možné těchto cílů dosáhnout.

Praktická část obsahuje socioekonomickou charakteristiku mikroregionu, kde byl mikroregion představen jako typicky venkovský region s 15 členskými obcemi nacházející se u hranic se Slovenskem. Současně tím bylo zjištěno několik pozitivních i negativních vlivů na rozvoj mikroregionu Hornolidečsko. Pozitivní je například zachování zvyků, tradičních řemesel a produktů, udržované přírodní památky podporující cestovní ruch a vhodné prostředí pro cykloturistiku. Negativa lze spatřovat v nízkém počtu obyvatel v některých obcích, v nedostatečné občanské vybavenosti nebo ve vysoké míře nezaměstnanosti v mikroregionu.

Dále byla provedena evaluace využití dotací ze strukturálních fondů EU v programovacím období 2007-2013 na území Hornolidečska. Z hodnocení vyplynulo, že největší objem dotací plynul z OP LEADER, dále pak z OP přeshraniční spolupráce Česká republika-Slovensko. V obcích Hornolidečska bylo realizováno celkem 35 projektů nejvíce v letech 2009 a 2010. Nejvíce finančních prostředků využila obec Francova Lhota, kde byly realizovány čtyři projekty zaměřené na rozvoj, nejméně pak obec Valašské Příkazy, kde nebyl realizován ani jeden projekt v tomto programovacím období. Projekty byly zaměřeny na několik oblastí rozvoje a to cestovní ruch, kulturní a sportovní infrastruktura, podnikání, bezpečnost a ostatní služby. Nejvíce dotací bylo využito v oblasti podnikání a cestovního ruchu.

Součástí bakalářské práce je identifikace dalších směrů rozvoje, která byla provedena pomocí rozhovorů se zástupci obcí a MAS Hornolidečska, na základě kterých pak byla zpracována SWOT analýza. SWOT analýza odhalila silné a slabé stránky mikroregionu a také hrozby, kterým mikroregion Hornolidečsko čelí a příležitosti jeho dalšího rozvoje. Z rozhovorů, SWOT analýzy a z Integrované strategie MAS Hornolidečska 2014-2020 vyplynuly další směry rozvoje mikroregionu.

V závěru byly podány návrhy dalšího rozvoje mikroregionu Hornolidečsko v programovacím období 2014-2020 s využitím strukturálních fondů EU. Bylo doporučeno, že největší investice by se měly soustředit na podporu místních podnikatelů, na rozvoj podnikání v oblasti cestovního ruchu a rozvoj agroturistiky. Rovněž je třeba se soustředit na oblast občanské vybavenosti a spokojenosti obyvatel obcí Hornolidečska, zejména rozvoj sportovní infrastruktury, sociální a zdravotní péče.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BALDWIN, Richard E a Charles WYPLOSZ, 2013. *Ekonomie evropské integrace*. 4. vyd. Praha: Grada, , 580 s. ISBN 978-80-247-4568-8.
- BERNARD, Josef, 2011. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 236 s. ISBN 978-80-7419-069-8-.
- BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ, 2011. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Karolinum, 342 s. ISBN 978-80-246-1974-3.
- BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ, 2009. *Strukturální politika Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
- Celostátní sčítání dopravy 2010. 2012. *Ředitelství silnic a dálnic ČR* [online]. [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://scitani2010.rsd.cz/pages/map/default.aspx>
- CIHELKOVÁ, Eva a kol., 2008. *Mezinárodní ekonomie II*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-054-6.
- COPUS, Andrew K a Philomena de LIMA, 2015. *Territorial cohesion in rural Europe: the relational turn in rural development*. Abingdon, Oxon: Routledge, 254 s. ISBN 978-0-415-85950-9.
- ČADIL, Jan, 2010. *Regionální ekonomie: teorie a aplikace*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 152 s. ISBN 978-80-7400-191-8.
- České dráhy [online]. 2010 [cit. 2015-04-20]. Elektronická mapa. Dostupné z: <http://www.cd.cz/mapa/>
- ČESKO. Zákon č. 248 ze dne 22. června 2000 *o podpoře regionálního rozvoje*. 2000. In: *Zákony pro lidi*. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. 2011. *SLBD 2011: Sčítání lidu, bytů a domů* [online]. [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/sldb>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. 2015. *Časová řada vybraných ukazatelů* [online]. [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xz/casova_rada_vybranych_ukazatelu_okresu_vsetin
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Statistická ročenka Zlínského kraje*. 2015. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/27-uzemni-srovnani7479>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: veřejná databáze. 2015. *Školy podle typu* [online]. [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=17&

ČSAD Vsetín. 2012-2015. Jízdní řády ČSAD Vsetín: pří- městské linky 2014/2015. [online]. [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://www.csadvs.cz/jizdni-rady/primestske-linky/?main=JRprimestske&submain=primestske.php>

Dotace EU. 2015. *FONDY EU: 2014-2020 - Dohoda o partnerství* [online]. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Dohoda-o-partnerstvi>

Dotace EU. 2015. *FONDY EU: 2014-2020 – operační programy* [online]. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>

Dotace EU. 2015. *FONDY EU: 2014-2020* [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

Dotace EU. 2015. *FONDY EU: Informace o fondech EU* [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

Dotace EU. 2015. *FONDY EU: Programové období 2007-2013 – programy 2007-2013* [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013>

Dotace EU. 2015. *FONDY EU: Programové období 2007-2013* [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>

FOJTÍKOVÁ, Lenka a Marian LEBIEDZIK, 2008. *Společné politiky EU: historie a současnost se zaměřením na Českou republiku*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 179 s. ISBN 978-80-7179-939-9.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAYTOVÁ, 2010. *Veřejné finance*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.

HORNOLIDEČSKO. 2015. *Turistika: Agroturistika* [online]. [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: <http://www.hornolidecko.cz/cz/3-turistika/33-agroturistika.html>

HORNOLIDEČSKO. 2015. *Turistika: Cykloturistika* [online]. [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: <http://www.hornolidecko.cz/cz/3-turistika/36-cykloturistika.html>

HORNOLIDEČSKO. 2015. *Zajímavosti regionu: Folklor a lidové tradice* [online]. [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.hornolidecko.cz/cz/4-zajimavosti-regionu/40-folklor-a-lidove-tradice.html>

JAKUBÍKOVÁ, Dagmar, 2013. *Strategický marketing: strategie a trendy*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 362 s. ISBN 978-80-247-4670-8.

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a kol., 2008. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.

KÖNIG, Petr, 2009. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu*. 2., aktualiz. vyd. V Praze: C.H. Beck, 630 s. ISBN 978-80-7400-011-9.

KOZEL, Roman, 2006. *Moderní marketingový výzkum*. 1. vyd. Praha: Grada, 277 s. ISBN 802470966x.

MAS *Hornolidečska* [online]. 2015. [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://www.mashornolidecska.cz/>

MAS HORNOLIDEČSKO. 2014. *Integrovaná strategie MAS Hornolidečska na období 2014-2020* [online]. [cit. 2015-0-03]. Dostupné z: http://www.mashornolidecska.cz/files/files/Strategie_14_20/Strategie_MASH_2014-2020_v_4.pdf

MAS HORNOLIDEČSKO. 2015. *Úspěšné projekty* [online]. [cit. 2015-04-03]. Dostupné z: <http://www.mashornolidecska.cz/cz/7-uspesne-projekty.html>

MATOUŠKOVÁ, Zdena, 2000. *Regionální a municipální ekonomika*. vyd. 1. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2000, 156 s. ISBN 80-245-0061-2.

MINISTERSTVO FINANCÍ. 2015. *ARES: ekonomické subjekty* [online]. [cit. 2015-04-18]. Dostupné z: http://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. 2015. *Evropská unie* [online]. ČR [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie>

PAVLÍK, Marek, 2014. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 160 s. ISBN 978-80-247-5256-3.

Pravé Valašské: produkty [online]. 2013. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.pravevalasske.cz/produkty>

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2009. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktual. a rozš. vyd. Praha: Grada, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

Příroda Valašska. 2015. *Hydrologie* [online]. [cit. 2015-04-13]. Hydrologie. Dostupné z: <http://www.priroda-valasska.cz/cz/4-priroda-valasska/14-hydrologie.html>

SDRUŽENÍ OBCÍ HORNOLIDEČSKA. 2009. *HORNOLIDEČSKO*. Grafia Nova, s.r.o. Dostupné také z: <http://www.hornolidecko.cz/>

SKÁLY ČR. 2013. [online]. *Ostatní skály* [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: http://www.skalycr.cz/skaly_ostatni.htm

SKÁLY ČR. 2013. *Pulčínské skály* [online]. [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: http://www.skalycr.cz/pulcinske_skaly.htm

Státní zemědělský intervenční fond: Program rozvoje venkova 2014 [online]. 2013. [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/cs/prv2014>

Školy online. 2015. *Databáze škol* [online]. [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: <https://www.skoly-online.cz/databaze-skol/>

TAUER, Vladimír, Helena ZEMÁNKOVÁ a Jana ŠUBRTOVÁ, 2009. *Získejte dotace z fondů EU: tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem: metodika, pravidla, návody*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3.

Východní Morava. 2015. *Ubytování Hornolidečsko* [online]. [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: <http://www.vychodni-morava.cz/search/ubytovani/?lokalita=21&doSubmit=Hledej>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ARES	Administrativní registr ekonomických subjektů
ČR	Česká republika
ČSAD	Československá státní automobilová doprava
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EMFF	Evropský námořní a rybářský fond
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FS	Fond soudržnosti
HDP	Hrubý domácí produkt
CHKO	Chráněná krajinná oblast
LAU	Místní správní jednotka
MAS	Místní akční skupina
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operační program
ROP	Regionální operační program
SDH	Sdružení dobrovolných hasičů
SLBD	Sčítání lidu, bytů a domů
SR	Slovenská republika

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Administrativní vymezení mikroregionu Hornolidečsko.....	32
Obrázek 2 Intenzita dopravy v mikroregionu	37
Obrázek 3 Dopravní Infrastruktura mikroregionu Hornolidečska.....	39

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Vývoj počtu obyvatel mikroregionu Hornolidečska v letech 1991-2014	34
Tabulka 2 Možnosti ubytování a ubytovací kapacity na Hornolidečsku	41
Tabulka 3 Ekonomická struktura obyvatelstva na Hornolidečsku	43

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Přirozený a migrační přírůstek v letech 1991-2014 v mikroregionu Hornolidečsko	35
Graf 2 Věková struktura obyvatelstva Hornolidečska.....	36
Graf 3 Operační programy využité pro financování projektů realizovaných v mikroregionu Hornolidečsko.....	46
Graf 4 Čerpání dotací ze strukturálních fondů EU v jednotlivých obcích mikroregionu Hornolidečska v letech 2007-2013	47
Graf 5 Čerpání dotací v jednotlivých obcích mikroregionu Hornolidečska v letech 2007-2013 v přepočtu na obyvatele	48
Graf 6 Financování ze strukturálních fondů EU v různých oblastech rozvoje mikroregionu Hornolidečsko v letech 2007-2013	49

SEZNAM PŘÍLOH

- P1** Projekty obcí Hornolidečska realizované v letech 2007-2013 (MAS Hornolidečsko, ©2015)

**PŘÍLOHA P I: PROJEKTY OBCÍ HORNOLIDEČSKA
REALIZOVANÉ V LETECH 2007-2013**

OBEC	PROJEKT	DOTAČNÍ PROGRAM	DOBA REALIZACE	CELKOVÉ NÁKLADY
Francova Lhota	Vybudování informačního centra místní části Pulčín	OP přeshraniční spolupráce Slovenská Republika - Česká Republika	2008-2009	8 195 337 Kč
	Polyfunkční sportovní areál	ROP NUTS II Střední Morava	2010	3 030 720 Kč
	Rekonstrukce kulturního domu	LEADER IV 2007-2013	2011	602 244 Kč
	Zateplení a výměna oken základní školy	OP Životní prostředí	2013	3 525 795 Kč
Horní Lideč	Rozšíření nabídky služeb ubytovacího zařízení v Horní Lidči	LEADER IV 2007-2013	2008-2009	986 948 Kč
	Vybavení výcvikového centra dobrovolných hasičů	LEADER IV 2007-2013	2009	540 000 Kč
	Specializovaná prodejna domácích potřeb a drogerie	LEADER IV 2007-2013	2009-2010	1 190 000 Kč
	Rozšíření služeb rekreačního areálu v obci	ROP NUTS II Střední Morava	2011	3 968 959 Kč
	Vybudování pohyblivého dřevěného betlému	OP přeshraniční spolupráce Slovenská Republika - Česká Republika	2013	988 920 Kč
Lačnov	Vybavení hasičského komunitního centra Lačnov	LEADER IV 2007-2013	2009-2010	549 848 Kč
Leskovec	Vzdělávání zaměstnanců společnosti KOVAR, s.r.o.	OP Rozvoj lidských zdrojů	2007-2008	2 120 880 Kč
	Stavební úpravy úseku Hornolidečské magistrály	LEADER IV 2007-2013	2010	804 000 Kč
Lidečko	Vybudování společenského areálu u motorestu Čertovy skály	LEADER IV 2007-2013	2008-2009	593 810 Kč
	Vybavení společenského klubu Lidečko	LEADER IV 2007-2013	2009-2010	140 500 Kč
	Vybudování prodejního skladu stavebních potřeb	LEADER IV 2007-2013	2010-2011	840 000 Kč
Lužná	Jednokotoučová pila pro podélné řezání	LEADER IV 2007-2013	2009	1 172 150 Kč
	Stavební úpravy budovy obecního úřadu v obci	LEADER IV 2007-2013	2010	627 553 Kč
Pozděchov	Restaurátorské práce kamenného kříže Boží muka	LEADER IV 2007-2013	2009	305 700 Kč
	Zkvalitnění lyžařského svahu Pozděchov	LEADER IV 2007-2013	2009	987 700 Kč
	Rekonstrukce areálu loveckého zámečku na Trubiskách	LEADER IV 2007-2013	2009	1 000 472 Kč

	Oprava budovy kravína zemědělské farmy JRZ, s.r.o.	LEADER IV 2007-2013	2010	1 023 400 Kč
Prlov	Rekonstrukce budovy komunitního centra v obci	LEADER IV 2007-2013	2010	596 400 Kč
Seninka	Vytvoření zázemí pro činnost zájmových sdružení	LEADER IV 2007-2013	2008-2009	430 610 Kč
	Vybavení provozního zázemí o.s. Úsměv	LEADER IV 2007-2013	2010-2011	360 000 Kč
	Stavební úpravy sálu kulturního domu	LEADER IV 2007-2013	2011	719 000 Kč
Střelná	Oprava střechy a fasády stolářské dílny	LEADER IV 2007-2013	2009	1 190 000 Kč
	Vybavení knihovny a vytvoření zázemí pro jednotku SDH Střelná	LEADER IV 2007-2013	2010-2011	249 000 Kč
Študlov	Stavba kulturního domu v obci	LEADER IV 2007-2013	2008-2009	798 252 Kč
	Vybudování zimoviště pro skot společnosti AG-Sterma, s.r.o.	LEADER IV 2007-2013	2012	3 036 000 Kč
Ústí	Rekonstrukce budovy požární zbrojnice	LEADER IV 2007-2013	2009-2010	555 000 Kč
Valašská Polanka	Spinningové centrum a půjčovna kol	LEADER IV 2007-2013	2008-2009	326 060 Kč
	Stavební úpravy úseku Hornolidečské magistrály v obci	LEADER IV 2007-2013	2009	639 196 Kč
	Odsávání a filtrace vzduchu ve společnosti PARADON, s.r.o.	LEADER IV 2007-2013	2009	499 800 Kč
	Výměna garážových vrat hasičské zbrojnice	LEADER IV 2007-2013	2009	150 000 Kč
Valašská Senice	Rekonstrukce prodejny potravin v obci	LEADER IV 2007-2013	2008-2009	594 725 Kč